

Tormide Rand

Kõikjal juhtruumis vilkusid hoiatuskirjad, alarm prääksus, tumepruun planeet lähenes silmnähtavalt ja osutid reaktori skaaladel lähenesid aeglaselt kuid vääramatult punasele osale. Noor neiu peapuldi ees oli silmnähtavalt hädas, ta näris huuli, püüdes süveneda aparaatide näitusesse ja valemitesse enda ees ekraanil. Iga mõne sekundi tagant vajutas ta nagu pooljuhuslikult klahvidele, kirjutades arvutile korraldusi, või lülitas midagi ümber lennuväljasuurusel puldil. Mõnikord näis sel tulemust olevat, kuid osutid muudkui lähenesid punasele ja planeet ekraanidel kasvas.

Tüdruku riietus ei tundunud selle ruumiga just kooskõlas olevat, koosnedes suuresti lihtsustatuna paarist jupist viie sentimeetri laiusest ihule nakkuvast kangast, ning mees, kes osavõtmatult tema selja taga seisis, fikseeris üllatusega, et ta nahk oli kaetud kergete higipiiskadega. Liikumises ja tulede virrvarris näis lõpuks saabuvat mingi stabiilsus, tüdruk lasi end korra toolil tagasi ja vaatas üle õla, lükates kõrvale silmadele langeva juuksesalgu. Mees pööras nõksatades pilgu ära, sest nendes liigutustes oli niipalju poosi ja teeseldud-siivsat erootikat, et seda oli võimatu mitte märgata. Tüdruku keha oli täiuslik, kergelt pruuniks päevitunud ja ootamatult sai mees teadlikuks sealtpoolt õhkuvast magusast meelast aroomist.

„Olgu, tule välja,“ mühatas ta ja tiris kiivri peast. Juhtruum hajus, nende ümber oli tuhmist roosteabast terasest seintega lage, hall ja akendeta ruum, ning neiu toolil teispool lauda, kes samuti kiivrit peast võtta püüdis, oli rietatud avarasse yukatasse.

„Olgu, mitte kõige hullem, aga päriselt oleks suvaline Airedale'i reaktor sellise sudimise peale ilmselt muidugi õhku lennanud,“ ohkas mees oma kaaslast silmitsedes. Tüdruku nägu oli äratuntav, kuid sugugi mitte nii ingellikult puhaste joontega kui virtuaalis, ja mees võis kihla vedada, et lohmaka kitli all on nii mõnegi voldikesega treenimata keha.

„Proovime midagi lihtsamat.“ Mees vajutas paarile kohale nendevahelisel laual (mis päriselt oli kogu pinna ulatuses puuetundlik ekraan) ja andis kaaslasele märku taas kiiver pähe panna. Nad leidsid end seismas platool valgust kivist sammaste vahel ja pisut allpool oli õlistes tumedates vikerkaarevärvides udune soo, kus vonklesid rohelised täisnurksete loogetega maod.

„See on poollogaritmilise gigasuurendusega ilm, nii et need rohelised peaksid kujutama resonorijadasid; selguse huvides, nagu sa näed, on neile ka peale kirjutatud, mis nad on. Soo on tüüpiline valge kääbuse pind. Kasutades sambaid difraktsioonivõrena ja rakendades suvalist mesonnihet, pane mulle kokku neutriinogeneraator võimsusega 4 korda 10 astmes 30.“

Tüdruk mõtles parkümmend sekundit, siis hüppas sohu ja hakkas madusid valima. Tal olid taas ümber vaid need ribad, mida nimetatigi teinekord selguse huvides „vabandusteks“, ja ta siredal nõtkel kehal mänglesid lihased, kui ta seal ringi rahmeldas. Mees jälgis teda mõnuga...

Ja nagu viimastel päevadel ikka ja jälle, meenus talle üks teine tüdruk, keda ta kunagi õpetanud oli. Ta mäletas teda ruunikirjalises seelikus ja paljajalu ülikoolis ringi kõndimas, mäletas ta tasast häält ja habrast kõhna kogu. Cathlen oli alati sama nii virtuaalis kui reaalis, ka virtuaalis käis ta paljajalu ja oma müstilises seelikus ning kõhule sõlme seotud särgis. Samuti ajatult teismeline, haldjalikult ilus ja kuidagi äraolev, pisut nagu teises maailmas. Ta mäletas seda tüdrukut üliõpilaste summas tasase häälega värsse lugemas, mäletas aukartlikku hämmeldust, kui teada sai, et oluline osa neist

olid tolle neidise enda omad. Need olid laulud vabadusest ja inimestest, kes julgesid soovida suurt, hinges heledat igatsust tekitavad read, mis tõid silme ette pildid eksootilistest, kuumadest ja muinasjutulistest linnadest vanalt Maalt (mis sest, et ilmselt ei ole selliseid linna ja sellist vabadust kunagi olemas olnud...) Mees mäletas hästi temalt vastuvõetud eksameid, ja eriti üht, kui ta eneselegi ootamatult oli peale üht eriti vale vastust lugenud tüdrukule tema enda värsirida käparditest laeva tüüri juures ja ikkagi talle talutava hinde välja kirjutanud. Poetess oli omaette naeratades toimunud paar sekundit seedinud, siis noogutanud: „Ega see ei olegi õieti minu ala...” Ta oli libistanud sõrmed üle mehe põse. „Sa oled hea... Täna.”

Ka siis ei julgenud mees sellele pilgule vastata, ei julgenud isegi mitte katsetada, kuipalju sellest vilksatavas lubaduses elu võib olla... Nii nagu hilisematelgi kordadel, kus talle tundus, et neidise pilgus on rohkem, kui lihtne tänulikkus... Ning nüüd oli lootusetult hilja seda teada saada, sest homme pidi tüdruk surema...

Too momendil soos sumpav üliõpilane oli mingi risuhunniku kokku saanud, selle seest vupsas välja helendus, mis pühkis minema pool maailma, asendades selle otse nende kõrvale seisva peegliga. Tüdruk vaatas õppejõule ootavalt otsa, pilgus kummaline segu hillitsetud abipalvest ja poolikutest lubadustest. Nojah, eksamile pidi ju füüsiliselt kohale tulema (tagamaks, et see on ikka see õige inimene, kes eksamit teeb), muidu kasutasid nad aga oma virtuaalisikuid, ja täpselt selle piiri peal, kus veel nagu otseselt midagi öelda ei ole. Värviline soo oli tüdrukule kuidagi külge hakanud ja enam polnud aru saada, kus tal need ribad enne olnud olid – ja taas vaatas mees kõrvale. Ent peeglis, millele ta pilk langes, oli asi veel hullem. Noore, kauni, vahest vaid veidi kummaliselt laigulise alasti nümfi vastas seisis turd, hall ja mittemidagiütlev kogu. *Jah, lugupeetud professor Bartholomev Fengus*, pomises mees endale mõttes, *see kimäär ei ole sinu jaoks*. Sellised on selle mängu reeglid – õppejõud on tema ise ja toimunu salvestatakse. Kõik teavad seda ja ometi – aga võib-olla just sellepärast – tulevad need tüdrukud eksamile kui armuööle. Puhast mäng, ei ole võimalik neile öelda, et teadmistega sa siit läbi ei saa, vaataks seda asja õhtul ehk pisut mugavamas ümbruses... *Aga ometi lasen ma nad kergemalt läbi, julgustades teisigi nii tegema, saades vähemalt selle hapra lubaduse...*

„See on muidugi hea, et sulle on meelde jäänud, millise mesonnihkega õnnestub tuumajõud maha suruda ja millisega mitte, aga see ei ole iseenesest mingi õigustus vahetada ära ruumivõrrandi kaks poolt ja ajada segamini märgid...” ohkas mees.

„Professor Fengus, ma oleksin selle kokku saanud sigma-klassi jadadest,” laiutas tüdruk käsi.

„Selleks neid siin ei olegi, see oleks liiga lihtne.” Mees astus sammu kõrvale ja tema käeliigutuse peale pudenes peegel tolmuks. Ta sikutas hunnikust ühe mao välja.

„Mis nüüd saab?”

„Professor, see lõpeb halvasti!”

„Sul võib õigus olla, aga palun arvuta üle.”

Tüdruk ohkas, pööras üht-teist abitult kuhjas, selle keskel tekkis taas helendus ja maailm kadus.

Fengus tiris kiivri peast. Ta ei vaevunud liigutama ja mõõtis tüdrukut mornil pilgul.

Kukutaks ta kuradi läbi?...

Sidekutsung vilistas tasakesi ruumis. Õppejõud pööras end ärritatult, mõeldes, kes julgeb ignoreerida teadet „käib eksam”. Ta heitis monitorile pilgu ja ei suutnud maha suruda tasast oiet.

„Mis sa tahad?” kohmas ta tüdinult. Metallseinte asemel oli nüüd kilgendav ja täiskuhjatuna mõjuv elutuba.

„Kuidas sa räägid oma naisega!?! Kasvatamatu mähakas! Mingit viisakust ega austust sul ei ole...”

„Mul käib eksam.” Mees heitis tüdruku poole piinlikust väljendava pilgu.

„Sul on alati mingi põhjus. Martha helistas, kas sa saad lõpuks Oscariga läbi räägitud, millal me Citadelli läheme, see tuleks nüüd kohe ära otsustada ja sa peaksid Mimicri kaudu reserveerima, sul on ju seal mingid soodustused, sa võiksid muidugi ise ka initsiatiivi üles näidata, muidu on mul tunne, et ainult mina ajan seda asja, püüan teid koos hoida ja sul pole isegi nii palju viisakust, et minuga korralikult rääkida kas sa ei armasta mind enam ja räägi õhtul Tinaga ka ta tahab öelda et ta ei tule meiega talle on tekkinud mingi naljakas kutt ja ta arvab et temaga on palju parem ja minu arust tahab ta sellega Nightingale'i festivalile minna mis sa arvad ta on selle jaoks ju liiga noor...”

„Ma helistan Oscarile niipea kui vabanen,” lõikas mees sõnavoolu läbi.

„Vaata et sa seda siis teed ja veel oota ära katkesta ühendust...”

„Kas hiljem ei saaks. Ma teen tööd.”

„Sa ei kuula mind kunagi hiilid hommikul minema ja tuled alles hilja ma ei ole märganud et sul nendest õhtustest tundidest seal mingit kasu oleks olnud...”

„Ehk jätaks mu töö nüüd rahule? Teen, mis vaja, ja lõpuks olen ma seda alati teinud...”

„Kuni sind sealt ühel päeval minema lüüakse mitte kunagi ei saa sa raha fundamentaaluuringuteks nii et võiksid selle mis ta nüüd oligi vist midagi nullruumiga ära unustada ja maisemate asjadega tegeleda sellistega mis sisse ka toovad Kaoru poisile sa ütlesid ära ei kõlvanud teda õpetama hakata vahid ainult oma üliõpilasi seal...”

„Kuule, kas sa jääd ükskord vait! On veel midagi?”

„Kuidas sa räägid minuga! Mida ma pean kannatama – teistel on ikka normaalsed mehed...”

Fengus katkestas ühenduse ja pöördus kõvera vabandava muigega üliõpilase poole tagasi.

„Niisiis... kuhu me jäämegi...” Ta ohkas, sulges silmad, libistas pihudega üle näo ja luges mõttes kümneni. „Olgu,” loobus ta siis. „See on semestri viimane eksam nii mulle, kui matrikli järgi otsustades ka sulle. Ütleme, objektiiivselt veaks sa ehk isegi kolme välja, kuigi ma soovitaks sul pigem mingil muul alal õnne katsuda, kui et reaktoreid torkida; palju inimesi võib surma saada. Saad oma nelja kätte, ja... siiralt – palju edu.”

Ta kirjutas samal ajal otse laual ja kui umbes nende sõnade ajal lisas oma signatuuri, piiksatas tüdruku matrikel, teatades uue hinde lisamisest. Neiu hüppas püsti ja korjas mõttekiirusel oma asjad kokku. Siis pöördus korraga, tuhises ümber laua, heitis käed mehele ümber kaela ja suudles teda. Huultele ja kuumalt. Mees tundis läbi särgi ta rindade kumerusi, korraks laskus ta jalgadele tasakaalu otsiva tüdruku kogu raskus ja ta avastas, et teine polegi lootusetu pehmik. Ent sekundit kolm hiljem oli neiu läinud, vaid hetkeks vilksatas ukse vahel ta lehviv pruun hõlst ja seejärel eemaldusid piki koridori tõtakad sammud.

Professor Fengus istus veel kaua sama koha peal, olles esialgu õnnelik ja rabatud, siis aga võideldes raskekujulise enesehaletsusega. See oli palju rohkem, kui senised võrgutavad silmadetegemised, aga kui palju lohutult tühja maad oli selleni, et tüdruk kaenlasse rabada ja minna kuhugi kaugele... .. Kuhu?... Kuhu tal minna oli?

Cathlen oli olnud nõtker ja osav, ta oli end kogu aeg treeninud, ja seda vaevusid vähesed tegema. Siis, kui ta enam üliõpilane ei olnud, olid nad teinekordki kohtunud ja vestelnud ning kord peale üht parasjagu hullumeelset klubiüritust oli neiu Fengusele isegi päris otse ja mitte üks kord mõista andnud, et nad võiksid privaatkanalile minna... Ent kuidagimoodi olid need napid puudutused, sõrmede soe paitus põsel olnud kallimad, kui kuitahes raju seks virtuaalis, ja nii oli see jäänud, sest füüsiliselt kohtuda... ei, see oli üsna võimatu...

Siis millalgi oli poetess kadunud. Fengus kuulis temast uuesti aastaid hiljem, kui temast oli saanud

poliitik ja kirikutegelane. Mees mäletas oma vaistlikku hirmuaimust, sest poliitika oli tema silmis vaid võimalus endale vaenlasi koguda ja Vabastaja Kirik ei olnud mingi õige kirik, vaid kattevari rühmitusele, kes võitles inimteadvuse privaatsuse eest. Valitsus aga oli Maa survele allunud ja ühinenud UNO Teadvuse ja Isiksuse Konventsiooniga. Umbes kuu aega tagasi oli UNO julgeolek paljastanud ahela, mis toimetas igasuguseid mässulisi ja dissidente Maalt ära, ning nõudnud sellega seotud inimeste väljaandmist Maa kohtusüsteemile. Valitsuse luba oli puhas formaalsus, sest need üheksa Marsi kodanikku, kelle väljaandmist nõuti, istusid sellal tegelikult juba Areses Maa saatkonna all keldris. Neid ootas ajuskaneerimine ning isiksuse korrigeerimine ja Cathlen oli nende hulgas.

Paljudel marsslastel (ja loomulikult kõigil Vabastaja Kiriku liikmetel) oli aga peas kaitsekontuur, mis blokeeris ligipääsu nende ajju. Süsteemi oli võimalik häälestada nii, et see pigem hävitas isiksuse ja inimese üldse pöördumatult, kui seda lahti murda prooviti. Maa seaduste järgi käsitleti enesetapuna aju mitteavamist kohtu määratud skaneerimisele. Fengus oli kindel, et too vabadusest laulnud heledasilmnne haldjas ei ava oma teadvust, et see nii või teisiti tapetaks ja temast keegi teine tehtaks...

Professor laksatas peoga lauale sulgemismärgendile, veendus, et arvuti hakkas end välja lülitama, ja kõndis ka ise minema piki tühja ja valget koridori, mõeldes tahtmatult, kui rampraskelt ja jõuetult peaks kostuma tema loiverdamine võrreldes lahkunud tüdruku kepsjalgade kiire staccatoga.

Harjunud viisil ei pöördunud ta mitte metrootunnelisse vaid üles, kuplialustele käiguradadele.

Kalgi kauge päikese kiired riivasid horisonti, kui Fenguse ümber avarus lage oranžikas taevas. Pinda ei olnud näha, sest juba ammu oli Primera, see Marsi suurim linn levinud kui hallitus ja nüüd ulatus igasse suunda vaid seinte, katuste, treppide ja käiguradade segadik, mis tolmuks hängis kiiresti eristamatuks pudruks muutus, sest kuitahes puhas ka ei olnud iga kuppel, kate või vahekile eraldi, sai neid igas suunas kiiresti piisavalt palju, et jätta mulje hallist liikumatust udust, milles lõsutasid nukrad ilmetud ehitised. Kuid pea kohal polnud katet tegelikult üldse näha ja sellepärast Fengus sealtkaudu käiski.

Päike ei loojunud siin nagu Maal, see ei muutunud punakamaks. Päeval oli see valge, õhtul läbi kilede haiglaselt suitsune, kuni mõni katus selle kui noaga pooleks lõikas; taevas muutus mustaks ja tähed olid heledad, liikumatud ning torkivad.

Fengus aevastas. Tolm ja metallide lõhn. Ta astus katuseservale, kus vöökõrgune barjäär ja paar meetrit imekergena tunduvat terasvõrku lahutasid teda paarisajameetrisest kuristikust. Siin, linna vanas osas, kus asusid nii ülikool kui ka ta eluase, olid majade vahel nagu šahtipõhjas asuvad pargid paremas korras kui mujal, temast palju allpool ripuvate lampide valgel kõrgusid põlispuid ja küllap oli seal väiksemaid loomigi. Lagedatel aladel oli näha liivakastis mängivaid lapsi ning kõveratel teedel ringiuitavaid inimesi. Üks madal hoone, mis ilmselt oli mingi noorte peosara, puistas murule nii pool tosinat kirevalt riietatud tüüpi, kel näis seisemisega raskusi olevat, ja kauguse tõttu arvata sekund hiljem jõudis kohale ka nende väljasülitamiseks avanenud uksest lahtipääsenud muusikapahvak.

„Peerukott pluss plahvatus vanaraualaos,” pomises Fengus. „Mida nad küll muusikaga on teinud...”

„See on selle generatsiooni muusika,” kuulis ta ootamatult enda kõrval kellegi häält. „Ole mureta, kümne aasta pärast kehitavad kõik selle helipilastuse peale õlgu. Nii, nagu muide meie nooruse Itirama-hopi peale... Aga Bach ja Mozart jäävad.”

Professor pöördus ja uuris enda kõrvale tekkinud võdrast, kes samuti käed taskus alla parki põrnitses. Mees oli määramata vanuses, ent küllalt tõenäoliselt vähemalt sama vana kui tema, ta oli pikk ja vist isegi turskem, ent kuidagi... kuidagi hoopis teise olekuga, kuidagi... ohtlik. *Politsei*, käis Fengusel peast läbi.

„On nad kunagi kuulnud Bachist või Mozartist? Olgu, need nimed korduvad isegi anekdootides, aga Wagnerist, Liztist?”

Mobiil helises. Fengus sulges hetkeks silmad ja mörises. Ta teadis juba kutsungi meloodiast, kes helistab. Ta võttis vastu tahtmist aparraadi ja tardus siis üllatusest soolasambaks, oskamata õige pikkade sekundite jooksul midagi ette võtta – teine mees napsas tal telefoni sõrmede vahelt ja virutas selle kõrges kaares sügavikku. Nad mõlemad jälgisid, kuidas sadakond meetrit allpool sähvatas leek, kui langeva prahi avastanud automaatika mobiili tuhaks muutis ja jäänused seina imes.

„See oli Seila, eks ole?” küsis mees siis nagu muuseas.

„Oli jah,” ühmas Fengus, mõeldes, et nüüd peaks ta tegelikult häält tõstma ja aru pärima. Ent kuidagi hea tunne oli – ta ei pea oma naisega rääkima ja selle saab millegi välise, tolle kummalise mehe kaela ajada... Terve kodutee ei saa naine teda kätte... Oot stopp, kust too tüüp ta naise nime teab?

„Sa võiksid nüüd seletada,” poetas ta lõpuks, kui vaikus juba liiga pikale venis.

„Kas sa ei tunne mind ära? Hm, kuulsus... Ma olen Henrik Mesca.”

„Väga meeldiv, ent on see mingi põhjus mu telefon minema visata... *Henrik Mesca?*”

„Sa ju ei tahtnud temaga rääkida.”

Fengus vaatas teist nagu vaimu. „Henrik Mesca, Hermes. Sõnumitooja! Nüüd ma tunnen su muidugi ära... Kui vana sa üldse oled?” Ta vangutas pead. „Sa oled vaevunud minust palju teada saama...”

„Jah. Ma muide mäletan sind kaunis hästi ka sellest ajast, kui sa minu juures õppisid, sinu tegemisi korporatsioonides *et cetera*. Miks sa loobusid?”

„Tahtsin teadust teha. Me ei saa iial oma kodu tagasi. Meid austatakse siin, me oleme sulandunud. Me ei ole ju kaugeltki ainukesed... Mulle tundus... Miks sa seda küsid? Mis sa minust tahad?”

„Bartholomev Fengus, sa oled 50 aastat vana, su lapsed on piisavalt suured, et sulle kui vanale lubjakale vesi peale tõmmata, su naine on labiilne kõlupea, kes sind sõbrannade ees üleoleva põlgusega sarjab, salajas häbeneb ja kokkuvõttes ruunab sind nagu laenatud eeslit. Su kolleegid räägivad sinust anekdoote, su uuringute raha vähendatakse iga aasta ja ainult lootusetu optimist võib veel kujutleda, et Endeavoure'i kiirendi kunagi valmis ehitatakse. Sa ei taha koju minna, sest seal loobivad lapsed sulle teravusi ja keelduvad reaalis suhtlemast, Seila tüütab sind kogu aeg oma rumalustega ja üldse on luksus mõttetuks muutunud. Sa vead aastast aastasse end läbi ülikooli loengutest, igatsedes salaja nende noorte inimeste seltskonda, kuid julgemata neid õieti omaks võtta. Sa tahad siin hirmsasti oma olla, ometi oled sa hinges alati võõraks jäänud. Sa arvasid, et naines kohaliku töösturi tütre on su lapsed automaatselt kohalikud ja neil on tulevik... Noh, ongi, neil on oma tee ja nad ei taha enam teada, et nende isa on akailu. Sina aga jääd alati kuuluma oma rahva hulka.”

„Jään.” Sõnad langesid raskelt kui sügisene vihm. „Jah, ja kunagi ma ju tegin kõike... Kuigi, vabandust, ma pole ammu aru saanud, milleks see kõik? Mida me kaotame või võidame, püüdes alles hoida oma rahvakildu?”

„Mida on võitnud teised? On ju üks rahvas, kes palju enne meid on end igal pool alal hoidnud... Sinu isa oli see, kes meist eemaldus. Sundi ei ole. On vaid need, kes püsivad, ja need, kes kaovad.”

Fengus vaikis oma paar minutit, siis ühmatas. „Ma ei saa öelda, et sa milleski eksid. Ent see ei seleta, mida sa minust tahad?”

„See oli sissejuhatus, pinna ettevalmistamine. Sa tunned nullruumi ja sa oled akailu. Ma vajan

hädasti su abi. Ma pakun sulle tööd.”

Fengus purskas naerma. „Iga aasta käib minu juures ülikooli turvateenistuse juht koos mõne kõrgema ülemusega Marsi Julgeolekust ja nad räägivad mul kätt hoides ja silma vaadates kaua ja põhjalikult, et ma peaksin kohe neile teatama, kui ükskõik kes ainult sinnapoole vihjab. Lisaks saan ma lahja ümberjutustuse Maa ja meie poliitikast, millest saab välja lugeda vaid seda, et olukord ei ole mitte nii „kontrolli all”, nagu seda püütakse näidata. Ei, tööst ei ole ma kindlasti huvitatud. Kuigi teisest akailust – ja muidugi eriti sinust – ma turvateenistusele loomulikult ei räägi.”

„Ja sa isegi ei küsi kuhu ja milleks?... Ei, ära ütle nüüd, et teised maailmad saavad ainult hullemad olla. Sa tead, et see pole nii, et on olemas Tormide Rand. Sa oled käinud Maal – kas sa pole mõistnud, et see on keskkond, kus inimene elama peaks, kui vähe seda seal ka järgi jäänud ei oleks? Mida sa üldse oled näinud peale mõne kaevandusasteroidi? Muidugi, Maa on orjanduslik ja barbaarne paik, üks hiigelsuur kontsentratsioonilaager-prügimägi, kus võõrastel on kuurorti piiridest väljumine ülimalt ebasoovitav, kõikjal mujal Päikesesüsteemis... on tõesti ükskõik, kas sa vaatad Ganymedese kanjoneid, Titani lumevälju või Io vulkaane oma kodus virtuaalis või kohapeal tanki ekraanil; rakettide ja kaitserajatiste ekraanide kujutised on tõenäoliselt isegi palju halvema kvaliteediga...”

Fengus raputas juba tükimat aega pead. „Jah, ma olen käinud Maal. Seal oli kohutavalt raske olla. Tormide Ranna gravitatsioon on aga lausa 13 meetrit sekundi ruudu kohta – seal peab taluma rohkem kui kolmekordset raskust. Ja ma arvan siiralt, et inimese tulevik ei pea sõltuma loodusest. Mida me tegime Maaga – täis sittusime! Me oleme elanud Marsil juba kakssada aastat, me oleme kohanenud... Ma olen Maal sündinud, aga ma ei tundnud mitte mingit kodutunnet, kui sinna sain, ma tahtsin hoopis *koju*, siia, Marsile. Inimesed teevad maailma. Kui Maa on vaid kolmekümmel korrusel üksteise otsas elavate hälvikute taru ja siin on korralik seltskond, siis on inimkond siin rohkem kodus kui mürgises kõrbes viimase viletsa kaktuse all.”

Teine mees vangutas masendunult pead. „Ma vist alustasin vales otsast. See, mida ma sulle pakun, on seiklus. Suur ja pöörane seiklus. Ja see on ohtlik, meeletult ohtlik. Noh, ma usun, et sellest võib eluga välja tulla, sest ma ise kavatsen rohkem riskida, kui ma sinult ootaksin, kuid seda mujaleasumise juttu rääkisin ma sellepärast, et... tegelikult kestab kogu asi vaid vähem kui päeva, aga kui see välja tuleb – ja vastikult suure tõenäosusega tuleb – tuleb Marsilt kaduda. Loomulikult makstakse selle eest. Üks miljon MD-d. Ma tean, et see on su viie aasta teenistus.”

„Vähem kui päeva? Mis ma tegema peaksin?” Fenguse ilmesse oli tekkinud jahe huvi.

„Sa oled vist kõige tunnustatum nullruumiteoreetik...”

„Ei, kindlasti ei ole!” puhkes Fengus naerma.

„Aga sa oled ilmselt kõige kompetentsem rakendusseadmete alal?”

„Ma kahtleksin ka selles, aga noh... ütleme, et sellega võin ma mööndustega nõustuda.”

„Mul on vaja nullauku, mis toimib Areses.”

„Võimatu!”

„Aga kui järele mõelda?”

„Mis sul sinna üldse asja on? Salakaubavedu?”

Teine mees raputas pead ja vaikis.

Fengus tõmbas korruga õhku läbi nina. „Ütle see ikkagi välja.”

„Need üheksa.”

Ning korruga nägi Fengus nii selgelt enda ees seda nägu, pööraselt armast noore poetessi nägu, mis

oli teda jälitanud unedes, oli aastaid olnud kui kusagilt peidetud praost tasapisi imenduv kuldne võluvalgus, mis teda elada oli aidanud. Ta oli end ise vanaks tunnistanud ja diskvalifitseerinud, julgemata tunnistada armastust... Viimastel päevadel oli see kõik taas ärganud, see salatud elu pulbitses mälorakkudes, prõmmides kaine teadvuse müüridele. Kuid ta oli keelanud sellel tulla, tahtmata endale haiget teha. Nüüd, kuuldes et tal võib olla võimalik midagi ette võtta, purunesid paisud...

„Palju sa tead nullruumitehnikast?” küsis ta hoopis, ise tundetult segamini.

„Et Väravaid tehakse eraldatud magnetonipaaridest ja on vast üldse ehk kolmkümmend inimest, kes teooriast aru saavad (sina oled loodetavasti üks). Et niikaua, kui seda üksikut magnetoni hoitakse mesonivahetusega „elus”, jääb ta teise poole külge haagituks läbi nullruumi. Et seda singulaarsust saab kuidagimoodi üsna lihtsalt paisutada – kuigi parem oleks siis singulaarsusi juurde tekitada – ja nii tekib kahe eraldatud magnetoni vahele värav – või nullauk, zauk – läbi mille saab ühe juures teise juurde minna ilma mingi ajakaota. Et neid magnetonipaare eraldatakse kuidagi ülisuure energiaga ja siis salvestatakse see umbes sentimeetrise läbimõõduga reaktorisse, mida Herneks kutsutakse.”

Fengus oli suutnud end vahepeal koguda, ent ikkagi vaikis ta tükk aega, teist süngelt ja mõtlikult pilguga mõõtes.

„Kas sa mõnd valemit mäletad?” küsis ta lõpuks.

„Ei.”

Professor hammustas huult ja ohkas. „See on nüüd... Ma ei saa ju... Ähh...”

„Ma vabandan oma harimatuse pärast,” märkis Henrik puise väarikusega.

„Mis ma sellega peale hakkan?” Fengus raputas pead. „Kuidas ma oma miljoni kätte saan?”

„Kuidas sa seda tahad?”

„Mõnes haruldases mitteradioaktiivses metallis näiteks?”

„Sobib. Aga see saab igat pidi suur kuhi olema?”

„Süles viib ära.”

„Ilmselt on sul isiklik seif. Usaldad sa seda?”

„Ma ei oleks mingi õige nullruumiinsener...” Fenguse suunurk tuksatas. „Iga kord, kui tehakse pankadele asteroidiseife, läheb mõni vasakule. Viimane on müümata. Singulaarsused ei tee üldse välja üksteisest läbiminekest, nii et kuhu tahes ma lähen, kui mul vaid õige kristall taskus on...”

Henrik vanguta pead. „Nii et esiisade vaim on sinus siiski säilinud... Ma hakkan sinust järjest rohkem lugu pidama. Vaata, ma arvasin, et sa oled tüdinud, lõplikult tüdinud ja omadega otsas. Mitte üht väljakutset, eredat tähte silmapiiril, ainult vaikne hääbumine.” Ta puhkes naerma. „Ent sa oled akailu! Ükskõik kui sügavale tooli ajab su perse juured või kui suureks sa kasvatad kõhu, see veri ei lase sind päriselt süldistuda. Me oleme vennad!” Ta otsis põuest lapiku pudeli, taskust metalltopsid, toetas need katuseservale ja kallast täis.

Ma peaksin solvuma, mõtles Fengus teise tegevust jälgides. Kuid millegipärast ei tundnud ta midagi peale vaikse kartuse, et kõik see mingiks õelaks naljaks osutub. Ta sai muidugi aru, et võõras oli käitunud täpselt nii, nagu vanades legendides akailud omavahel käitusid, ja seega tunginud läbi barjääridest, nagu seda vaid eluaegsed sõbrad endale lubada võivad.

Nad jõid; jook osutus päris heaks brändiks.

„Miks sa seda teed?” küsis Fengus lõpuks. „Ja kuidas sa üldse siia said?”

Henriku huultel väreles kerge nukker naeratus, kui ta enne rääkimahakkamist oma jooki nuusutas. „Ei võreenergia ega gravidraiv avanud inimesele tähtede teed. Võreenergia lahendas vaid energiamure ja soojusreostus peaaegu tappis Maa, gravidraiv küll võimaldas juba üsna vabalt Päikesesüsteemis liikuda, kuid tähed...” Ta vaatas pisut vabandavalt teise poole. „Sa muidugi tead seda minust määratult paremini – koloniseeriti ju ka Marss ikkagi alles peale seda, kui kakssada aastat tagasi leiutati Väravad. Tuleb teha ainult üks reis – *ainult üks!* – ja peale seda astu nagu ühest toast teise. Kakssada aastat on ka võregeneraatorite ja gravidraividega tähesondid muudkui kaugenenud ja kaugenenud Maast, maandudes ja püstitades väravaid igal pool kus võimalik. Kakssada aastat, kakssada valgusaastat – see tähendab juba tuhandeid tähti. Maalased proovisid seda monopoliseerida, kuid...” Ta mängis oma pudeliga ja vaatas teist mõtlikult. „Ma ei räägi midagi uut – see ei olnud võimalik. Marss tegi oma laevatehased kaugele Oorti pilve, mida Maa ei suuda kontrollida, ja on samuti suure hulga sonde välja saatnud. Ka igasugused huvigrupid Maalt on seda teinud ja vähemalt üks neist on ka arvestatava hulga sondidega maha saanud ja – kuna seda hoolikalt varjatakse – kontrollimata andmetel on kusagil suvaliste tähtede juures, ilmselt Marsist mitte eriti sõbralikumates maailmades vähemalt viis arvestatava suurusega inimasundust.

Ei ole ka saladus, et kõik, absoluutselt kõik, kel üldse oli võimalik tähesonde välja saata, relvastasid neid niipalju kui võimalik, ja niipea, kui leiti millegi poolest huvitav maailm, oli esimene asi sinna radar ja tõrjeraketid üles panna...

Mina leidsin Tormide Ranna, ja kui teised – esmajoones maalased – ei ole väga osavad varjama, on see seni ainuke leitud maailm, kus on elu, kus inimene ilma skafandrita hakkama saab. Maalased ei tea, kus asub Tormide Rand. Me oleme otsustanud seda saladuses hoida niikaua kui võimalik, sest juhul kui Maalastel juhtub olema zauk mõne lähema tähe planeedil, võivad vähem kui kümne aasta pärast meil orbiidil olla needsamad õnnistatud UNO hävitajad, mis ei lase inimestel siin Marsil end kunagi vabana tunda, sest paranoikud Vanast Maailmast käivad meid pidevalt õpetamas, meile omi reegleid pähe määrimas. Seega ei tohi siia tagasi tulla mitte keegi, kes on näinud Tormise öötaevast, sest ajuskaneerimise abil on võimalik see pilt kätte saada ja edasine asukoha määramine on käkitegu.

Alati leidub neid, kes arvavad, et nad on targemad. Vabastaja Kirik on sokutanud Tormisele omad, sõltumatud singulaarsused ja arvas, et maalastest dissidentide päästmine on ikka *nii* ropult kõrge prioriteediga tegevus... Edasi võid ise arvata.”

Fengus noogutas aeglaselt ja tühjendas klaasi. „Millal sa tegutsema saad hakata? Mõned asjad tuleks teha nii kiiresti kui võimalik. Millised ressursid on sinu käsutuses?”

„Kas sul on juba mingi plaan? Enne sa röögatasid „võimatu”?”

„UNO Sõjakohtu määrusega alustatakse nende meid huvitava üheksa skaneerimist viieteistkümne tunni pärast – enne seda tuleb nad kätte saada? Esimene küsimus – kui palju saad sa ohverdada Herneid? Suvalisi?”

Henrik arvutas midagi kiiresti peast. „Paarsada vähemalt.”

„Vähe. Aga ma saan ise ka mingi osa. Mul ei ole veel mingit kindlat plaani, aga igaks juhuks tuleks hävitada Arese energialiinid. Kas sa saad seda teha? Millal?”

Teine mees maigutas. „On see tingimata vajalik? Põhimõtteliselt saab seda teha.”

„Siiani ei ole minuteada keegi ka inimesi UNO käest kätte saanud. Vaata, ainuke, mida ma suudaksin nii lennult ette kujutada, on energiasüsteemi kurnamine. Ka segajad vajavad energiat. Neil on muidugi oma toide, niisamuti kui kogu linnal... Saad sa sokutada Herneid Aresesse? Parimal juhul panna inimesed neid linna erinevates osades sisse-välja lülitama? Jällegi segaduse tekitamiseks; ka nende valve- ja insenerimeeskonnad peaksid nii kümne tunniga juba parasjagu kapsastuma. Ma suudaksin kümne tunniga ehk välja mõelda kantava kontuuri, mis pisut

stabiliseerib singulaarsust (seda on katsetatud), mul on olemas programm, mis väga kiiresti kontrollib ja teatud määral isegi ennustab singulaarsuse käitumist. Kui ma midagi paremat välja ei mõtle, tuleb seda teed minna. Kui mõtlen, kulub see senine häämamiseks ikka ära.”

„Nii et sinu laborisse tagasi?” Henrik viipas, et nad astuma hakkaksid. „Kas sul on mingeid tehinguid pooleli nii, et nende hülgamine põhjustab olulist kahju? Lõpeta siis need. On sul mingeid keelatud esemeid, salajasi pangaarveid, mida iganes, mille sa pead kellelegi üle andma? Mina saan vajalikud kõned ükskõik kust võtta.”

Fengus trampis ta järel trepist alla tagasi ja aegamööda väändus ta nägu kibedas irves. „Tead, tegelikult ei ole mul midagi, kohe mitte midagi, mis päriselt, arvessevõetavalt mind siin kinni hoiaks. Ma olen oma elus kolinud 32 korda (kolmkümmend kaks!)... Kõige kohutavam oleks minna koju ja hakata valmistuma järgmiseks semestriks... Muide, kui sul on midagi paremat teha – sa ei pea mind saatma.”

Teine mees raputas pead. „Asi ei ole mitte selles, et ma sind ei usaldaks... Kuigi sa nõustusid kiiremini, kui ma ootasin... Tohin ma küsida, mida ma ei tea? Mis pani sind nii kergesti nõustuma?”

Fengus mühatas. „Sa ei ole siis oma kodutööd korralikult teinud. Cathlen.”

„Jah, Cathlen on olnud sinu õpilane... *Ou shit*, sinus peitub tõepoolest rohkem, kui ma arvasin...”

Fengus ei vaevunud vastama, sest tal oli tegemist end korruga haaranud segaduse ja ebakindluse peitmisega üleoleva muige taha. Ta üritas sundida end kainelt mõtlema ja tajus ootamatu kirkusega, et ta läheb seda treppi mööda alla viimast korda. Ta sai muidugi aru, et too Henrik võib temast määratult rohkem teada, sest kuidas muidu oli ta tulnud nii õigel hetkel ja pannud Fenguse nii unenäolise kergusega kinni lööma ukse, mis ühendas teda kogu ta endise eluga? Aga võib-olla oli ta vaid katalüsaatoriks? Professor adus seal elututel metallastmetel rõlge selgusega, et juba kaua on ta tegelenud enesepettusega, keeldunud tunnistamast ummikut, milleni ta elu on jõudnud, keeldunud tunnistamast kogu masendavat mõttetusest, mis käis sama sammu kogu Marssi haaranud nukra depressiooniga sellest peale, kui avanesid Tormide Ranna Väravad ja kogu aeg, sõna otseses mõttes iga päev pakkis mõni sõber, üliõpilane, töökaaslane või lihtsalt keegi tuntud, tuttav või muidu hinnatud inimene asjad, kergitas kaabut ja kadus igaveseks...

*

„Isa, mis õieti on *tuul*?”

Nohin. Poiss vaatas diivanil istuvat meest ja tundis lausa füüsiliselt, kuidas seal võitlesid igavesest väsimusest sündinud hooletu tahtmine ta pikalt saata ja ainult korraldusi raiuda ning siiski veel elavad inimlikkus, hoolivus, kohusetunne ja armastus oma laste vastu. Või vähemalt poisile meeldis mõelda, et see miilab seal kusagil all. Välja see küll ei paistnud.

„Ära tee teist juttu! Tuul... hm... see on seesama, kui kliimaseade suurele võimsusele keerata.”

„Aga kuidas see *tundub*? Vaba tuul?”

Diivan nagises. „Jäta. Umbes nagu magistraalidel, kui neid tuulutatakse... väga ebamugav. See puhub igal pool ja sa tunned end nii väikese ja kaitsetuna. Siin on hea. Ära mõtlegi sellele.”

„Kuidas külm tundub? Kuidas lumi tundub?”

„Kas sa tõesti igatsed seda? Lund on väljaski, mine vaata. Ja muide saab iga päevaga rohkem.”

Mees tõusis ja seisis nüüd oma poja vastas. Ta ei olnud vana, või vähemasti ei ole temavanuseid kombeks vanaks pidada, ehkki kõhna näo teravate kurdude, esiletungiva kondise nina ja peajasjalikult silmaümbruse varjude järgi liigitaksid keskkooliplikad ta silmapilk mitte kolmekümne (kellega veel vähemalt potentsiaalselt võiks seiklus kõne alla tulla) vaid

viiekümneste hulka (kellega võib hea vestelda olla, aga siis tuleb papil põske silitada ja koju minna). Ta oli keskmist kasvu ja ta keha oli pealtnäha vormis, aga see ei olnud üllatav, tähendades minimaalselt vaid seda, et tal oli raha pidada korralikult laetud korrektsioonimoodulit maos.

„Sa peaksid siiski mäletama, miks me emaga valisime selle elu. Me oleme sulle rääkinud, kui õnnelikud me tegelikult oleme, et Maalt terrori ja ammu permanentseks seisundiks muutunud keskkonnakatastroofi keskelt tulema saime. Siin on meie tulevik, me ei vaja mingit ramprasket ja märga paika. Kui ka mina ei näe, millal me võime siin skafandrita ringi jalutada, siis ehk sina näed...”

„Kui ma viiesaja aastaseks elan! Isa, ma mäletan, et sa tahtsid siit ära. Kuhugi, kus on rohi, puud ja lilled.” Poiss hingas sügavalt sisse. „Ma tean küll, et sa mõtlesid vaid suurte linnade aedu. Kas sa pikendad lepingut?”

Mees võpatas ja uuris nüüd teravalt oma poega. *Kunagi vaatasin ma selle liivakarva juustega pea peale alla, nüüd pean nendesse trotslikesse tumedatesse silmadesse vaatamiseks pilku tõstma*. Sama juuksevärv ja samad silmad, kõik muu oli emalt – haprus ja ilu. Ja kummaline raugematu uudishimu kõige veidra vastu. *Ma olin huvitav, kuni ma olin veider ja arusaamatu*, mõtles mees. *Noor insener, kes tahtis minna Jäätunud Põrgusse. Aga siin on kõik sellised ja nüüd ma olen tavaline... jobu*.

„Ma ei tea,” valetas mees. „Aga saa aru, me teenime siin kaks, kolm korda rohkem, kui ma saaksin mujal. Siin on vett...”

„Õhuke polaarjää, millest miski ei olene. Sadaviiskümmend aastat on komeedituumi Oorti pilvest siia poole keeratud ja nüüd kukub igal aasta Olümpose nõlvadele paari polaarmütsi jagu. Selle siin saab ainult kergesti kätte.”

Mees muigas nukralt. „Nii see on. Ja muide sadestub siia peale kogu aeg uut ka. Tõsi küll, see ei ole nii puhas ja me peame ikka altpoolt igivana lõikama.”

„Ma ei taha kogu elu siin veeta!”

„Jah...” *Justnagu ma ei teaks seda...*

„Sina ütled, et siia ei jõua Maa inspektorid niipea, kuid nad on kohal. Kõik leiutised, iga tekstijupp, pilt ja noot on maalaste oma ja autorikaitse teeb meile katust. Hea, et nad ei ole hakanud tähestiku kasutamise eest maksu võtma! Peaaegu kõikjal Marsil julgevad nad juba geenilaborites vaid kalatoitu sünteesida, on ainult aja küsimus, millal nad meie omasid siia jääkilbi alla kimbutama tulevad. Maale ei lasta enam universaalse jälitusimplantaadita, nüüd nõutakse ka Marsi valitsuselt, et me peaksime kõik laskma endasse sihukese paigaldada; loomulikult „universaalse” kodeeringuga, mis lubaks UNO-l meid kõikjal jälitada. Et me peame laskma siin vabalt tegutseda kõigil nende „humaansetel” missioonidel ja õpetama koolides nende pisikesi armetuid teooriaid, mida nad kasutavad viigilehena kaaskodanike peal alatusi tehes, serveerides neid teadusliku mõtte ülimate tippudena...”

„Mis sa sellest üldse tead!” Mehe toon oli terav. „Sa oled liialt noor, et aru saada, kui vähe seda siin on, kui vabad me tegelikult oleme, kuigi peame tegema nägu...” Ta surus oma tooni normaalseks. „Elus on omad piirangud, Karl, palun arvesta seda.”

„Muidugi on. Aga me ei pea nii elama. Me ei pea õppima ainult sobivat ja korrektseks tunnistatud osa ajaloost, me ei pea surema siis, kui kristlased arvavad, et meie aeg on otsas, me ei pea elama ainult ühte elu ja laskma Suurel Vennal kogu aeg üle õla piiluda. Me ei peaks ka Maale makse maksma, sest selle eest ehitab see lahinguristlejaid, mida meie endi vastu kasutatakse. Me tahame olla ainult vabad! Hea, et inimene neil midagi ei maksa – ma tean! – muidu poleks ei teie emaga ega miljonid teised siia jõudnud, aga me ei taha olla nende tagahoov, koonduslaager ja prügikast. Ja meil on võimalus! Kõik, kellest asja on, tõmbavad Tormisele uttu, sest seal pole mingit võimu kõigil suurkorporatsioonidel, kohtutäituritel, usuhulludel, konformistidel, legaalsel petistel (ehk

advokaatidel), sõjaväelastel, poliitikutel ja muul saastal, keda ronib Maalt siia koos koolera ja tarakanidega...”

„Karl, sa ei tohi nii rääkida!” Toon oli väga vihane ja terav.

„Miks? Kas meid kuulatakse pealt?”

„Ei, seda ilmselt mitte, aga...”

„Aga sa kardad, et kuulatakse, kardad oma koha pärast...”

„Rumal jõmpsikas! Sa ei tea, mida sa räägid! Inimesed lähevad lihtsalt kaduma! Maal on keelatud erazaugud, aga Marss on maalaste eriteenistuste omadest auklik! Ametlik valitsus on siin alati suuremal-vähemal määral maalaste marionett olnud, aga Marss oli tõesti kaua halvasti kontrollitav ja see oli rohkem erainitsiatiiv, et aastakümneid sai Marsi esinduste värvate kaudu suhteliselt vabalt siia tulla – nad vajasisid inimesi. Sa tead ka seda, et nüüdseks on see „ühesuunaline turism” lõpetatud... Keegi ei suuda meid kaitsta täppterrori eest! Meiesuguseid rahvakilde on siin palju, igaüks teeb, mis saab, suurem osa aga ei hooli. Kas sa, nolk, tõesti ei mõista, et kui sa elada tahad, ei tohi liiga kõva häält teha!”

Poiss punastas, oskamata kohe midagi öelda.

„Sa arvad, et need on ainult jutud? Ma võiksin sulle rääkida sadu lugusid... Ma olen veendunud, et sa oled neid lugusid kuulnud.” Mees hingas sügavalt sisse. „Me ju tulime ära... Aga ka siis, kui võimalus oli, tuli näiteks meist akailudest vaid paar protsenti... Kahekümnetuhandene rahvakild... Meil poleks õigust ennast esindadagi... Me tahtsime saada marsslasteks ja meid on siia võetud. Marss tsiviliseerub iga päevaga rohkem ja me saame seda protsessi mõjutada. Siin ei lähe asi nii hulluks kui Maal. Aga selleks, et kaasas olla, ei tohi kohalikele vastanduda. Sa oled kaksikümne ja peaksid vastutama oma sõnade eest. Sa võid meile väga suuri pahandusi kaela tuua. Palun luba mulle, et sa... Ma tean, et te sõpradega arutlete selle üle ja ükskõik, kuidas ma keelaksin, teed sa seda edasi. Aga palun luba mulle, et sa oled väga ettevaatlik. Katsu rohkem vaikida, katsu mitte rääkida, kui läheduses on keegi, keda sa väga hästi ei tunne. Ja põhiline – ära püüa kedagi veenda. Sa õpiksid, kui sa kunagi... loodetavasti piisavalt targaks saad, et inimest ei saa milleski veenda – ta kas mõistab või ei mõista. Lubad?”

Poiss mõtles hetke, siis noogutas. „Seda ma saan lubada.”

„Kena.” Mees naeratas ja keeras end diivani poole minema.

„Isa...” ütles poiss kiiresti. Mees seisatas. Ta ei pöördunud ja poiss kuulis vaid imevaikset ärritatud mühatust.

„Isa... nad tapavad meie omad.” Ta hakkas kiiresti rääkima, justkui püüdes kõike olulist öelda enne, kui ta jälle Phobose tagumisele küljele saadetakse. „Vanaisa... vanaisa on tagasi. Miks sa ei või temaga rääkida? Miks *mina* ei või temaga rääkida? Ta on nii... *elus*...”

„Tema palus sul häkkida Arese kommunikatsioonisüsteemi?” Hää oli pahaendeline ja ähvardav kui silmpiirile kogunev äike.

„Noh... jaa. Ma ei tea, mida ta kavatseb, aga... Aga ma saan vähemalt midagi teha.”

„Poiss, täpselt sellest me täna alustasime seda juttu – ma ei saa sind enam otseselt keelata, sa oled täisealine, kuid kui sa seda teed, siis ma ütlen sinust avalikult lahti. Ma ei taha midagi teada sinu vanaisast ja mul on kahju, et ei saa valida oma naise vanemaid. Ma elan siin. Kui sa seda ei soovi, on see su oma asi – kerri kuradile.”

„Aga ema...”

„Jäta ema mängust välja! See, mis on minu ja sinu ema vahel, on minu ja tema asi, ära sinna oma nina topi. Mine ja mõtle selle üle järele. Kui jõuad otsusele, ütle mulle.”

Ta lausa lükkas poisi toast välja ja virutas ukse kinni.

„Tülitsesite?” kuulis viimane vaikset küsimust, kui seal keset sektori tube ühendavat koridori mõtteid kogus.

„Tülitsesime,” nõustus Karl nukralt ja pöördus kõnelejat vaatama. See oli temast paar aastat vanem tüdruk, kes toetus käega seinale ja pugistas naerda.

„Sa oled pilves,” märkis poiss mornilt.

Tüdruk kissitas silmi, et pilku selgemaks saada, kuid vist läks asi hullemaks, sest ta loobus ja vedas näole hoolimatu irve. „Oojaa, ma olen siit kaugel ära... See on hea, palju parem kui virtuaal... kõik on virtuaal...”

„Mida sa võtsid, lollakas?”

„Ei tea. Taur andis.”

„See su uus kutt? Kust ta seda ise saab? Ja kas ta kasutab seda? Kui pidevalt kasutaks, siis vaevalt ta üldse elus oleks.”

„Jäta venna... Ta on hea. Ta meeldib mulle. Ma ei tea, kes ta on, aga tal on nii palju raha. Ja...” Ta toetus seljaga vastu seinale ja üritas end asjalikumaks sundida. „Sa kohtusid vanaisaga?”

„Kust sa tead?”

Tüdruk hirnatas. Ta juuksed olid räpakasse sõlme seotud ja ta viskas iga kord närviliselt peaga, kui lahtipääsenud salgud vaatevälja langesid. Ta oli poisist palju lühem ja natuke matsakas.

„Sa oled unustanud, et heli levib ka läbi õhu. Te isaga karjusite siin teineteise peale ja seda oli isegi minu tuppa kuulda.” Ta viipas käega hooletult pisut eemal haigutava lahtise ukse poole. „Taur tundis huvi, rääkis vanaisast nii palju, rääkis, et ta tahaks kindlasti ise Hermesega kohtuda... kui võimalus oleks. Palun, ma tahaks talle head meelt teha.”

Poiss oli kahvatunud, kuid õnneks ei pannud tüdruk seda tähele, seda enam, et parasjagu möödus neist keegi ja nad vastasid hajameelselt tervitusele.

„Olgu, ma ütlen talle, kui juhtun nägema või kuulma.”

„Venna, sa oled halb! Ei tohi vanaisa ainult endale pidada.”

„Ega ma peagi. Ma ei ole tõesti teda näinud.”

„Väikevenna, sa ei oska valetada. Aga kui sa järgmine kord tahad, et ma mõnele su virtuaalimänguasjale modelliks oleksin...” tüdruku hääletoon lõikas klaasi.

„Vika, jäta palun. Muidugi ma ütlen vanaisale, et sa tahtsid teda näha... kui näen. Ütlen ka, milline sa oled, siis otsib ta su kindlasti üles. Et taguots kuumaks kütta.”

Tüdruk turtsatas uuesti ja siis naeratas laiemalt, astus poisi ligi ja suudles teda põsele. „Karl, sa oled ikkagi vilets valetaja,” pudrutas ta teist häguse pilguga väljasirutatud käe kauguselt silmitsedes.

„Aga ikkagi ma usun sind. Muide, su pruta on liinil, tahtis sinuga mängida. Sellal kui sa papsi peale karjusid.”

„Sa käisid jälle mu toas! Ja ta ei ole mu...”

„Ja sa isegi ei küsinud, kes helistas...” vanema õe naer helises koridoris, kuni ta oma tuppa tagasi tuikus.

Karl vaatas talle süngelt järele, siis kõndis oma toa poole ja tõmbas ukse kinni. Õe ja ema pärast polnud ta kaugemale kolinud... või mis mõte sel õieti oli? Ammu oli möödunud aeg, mil neil olid kõrvuti toad ja nendevahelistes seintes avali ukсед. Siia Marsi polaarmütsi alusesse linna, Jäätunud

Põrgusse tulles olid nad õega juba piisavalt vanad olnud, et neile sobis suurepäraselt, kui neli tuba juhtus vaba olema ühe kahekümnetoalise koridorijupi peal hajali. Niikuinii suheldi ju enamasti virtuaalis. Nüüdki astus pois narmendavast kombinesoonist välja, laskus suurde mugavasse vanni ja tõmbas pähe virtuaalikiivri.

Tuba hajus.

Karl leidis end istumas suures saalis, mille kõrgetest avatud akendest paistis tasakesi möödaroomav korallsaarestik – sügavsinise taevas all häilusid pisut heledamad valkjassinised läbipaistvad veed, kõikvõimalikes vikerkaarevärvides merepõhi madalamates kohtades läbi kumamas. Tasane laineloks muutis vaid kergelt säbruliseks, pigem uduselt laialivalguvaks kollasega ääristatud roheliste kaljusaaretuttide peegeldused. Neid viimaseid turritas veest kord tihedamalt, kord hõredamalt ja kusagil paremal horisondil aimus ka suuremat maad. Karl teadis, mis koht see on, kuigi virtuaali sisenedes ei olnud ta oodanud end seal leidvat. Ent olgu – ja ta otsustas kaasa mängida. Ta tõusis troonilt, heitis muigvel pilgu oma pisut küütlevale rüüle, valgetele liibuvatele pükstele ja nahksaabastele, muigas veelkord, sirutas end mõnuga ja astus nõtkel kassisammul rõdule läbi ühe neist eespool asuvatest akendest. Asjandus, mis tasakesi nii paarikümne meetri kõrgusel vee kohal hõljus, meenutas kõige rohkem vast molluskikodadega kaetud hiiglaslikku kilpkonna, mille välispinnale on kinnitatud rõdusid, treppe, köisi ja muud segast atribuutikat, ning mille külgedesse on korruseid tähistavate ridadena uuristatud viis-kuus meetrit kõrged, alt ehk kaks ja keskelt nii kolm meetrit laiad kuusnurksed aknaavad. Helekollane päike lõõskas peaaegu seniidis, oli palav ja kerge tuuleke, mis mehe pikad lokkis juuksed lehvima pani, tõi vähe kergendust. Karl astus tagasi sisse varju, kus oli jahedam. Kogu tolle riistapuu esiosa ülemist poolt enda alla võttev saal oli kindlasti sadu ruutmeetreid suur, must-kollase kivimosaiigiga põrand mitmel paari astme võrra erineval tasapinnal ja rohekest ning punasest marmorist nikerdusmustriga kaetud lagi tõusis sujuvalt kaardudes kilpkonna välisseina kumerust järgides oma kümnekonna meetri kõrgusele. Akendest pääses sisse piisavalt ažuurset valgust ja tuul pani lehvima mitmevärvilised linnid ja loorid. Saal oli täis esmapilgul kaootiliselt asetatud laudu, millel laiutas rikkalik pidusöök... või õigem oleks öelda selle jäänused. Suurem osa seltskonnast magas laudade all, ja need, kes veel edasi prassida suutsid, ei teinud Karlist väljagi, justkui teda poleks seal.

Karl silmitses uhket, tumedast puust, musta sametiga kaetud ja kuldornamendiga aukohal seisvat tooli, millelt ta enne tõusnud oli. Talle hakkas tunduma, et midagi on valesti, kuigi ta ei osanud ühelegi detailile otseselt osutada.

Paraku polnud tal enam aega imestada, sest kusagilt tagapoolt ilmus viis kriminaalse teismelise välimusega plikat – mustas nahas ja poolpaljad, üsna ühesuguste kõhnade teravate nägudega ja tokerdunud. Nad olid kõik suhteliselt väikest kasvu ja linnulikult kiired. Karli pilk jäi peatuma ühel, ta kahtlused hajusid ja ta naeratas tunnustavalt. Jõugujuhil olid põlvini ulatuvad saapad, terasega ääristatud bikiinid ja seljal lehvimas pikk must siidmantel, ta seisatas üsna ükskõikselt Karli lähedal, viimasele vaid ühe kõõrdpilgu heites, haaras lauvalt ühe puuvilja ja hakkas seda näsima, sellal kui ta kaaslased saali laiali pudenesid ja külalistega halvasti käituma hakkasid. Kellelgi tõmmati tool alt ära, kellelegi löödi mune pähe, taldrikuid keerati sülle ja toitu lendas.

„Kuule, Terts, see pole ilus!” irvitas Karl.

Tüdruk ei teinud temast väljagi, muigas vaid tüüne saatanlikkusega ja jälgis oma kaaslaste toimetamist. Varem saalisolnud pidutsejad ei julgenud või ei tahtnud uustulnukatele eriti vastu hakata, üritasid vaid eest ära nihkuda. Üks häda olemisega kutt löödi oimetuks lambakintsuga, teist uputas piiga peadpidi veiniämbris. Karl irvitas mõnda aega seda kõike jälgides, siis otsustas, et küllap reeglid näevad ette, et ta peab sekkuma, sest naljad on läinud juba üsna julmaks ja üle igasuguse piiri. Kuidas? Ta astus ettepoole, haaras kahel piigal kraest ja tõstis nad üles. Ta käed tegutsesid, ilma et ta oleks eriti midagi mõelnud või otsustanud, ta löi piigad peadpidi kokku ja viskas aknast välja.

Mis teistest kahest sai, ei jõudnud ta vaadata, sest korraga tuli Terts talle kallale. Paraku oli aga rünnak väga kummaline ja sihitu, pea samal sekundil suutis mees tüdruku selili lauale tõmmata ja kui see väike natuke teravanurgaline keha seal väga lähedalt ta ees lamas, taipas ta alles mõned sekundid hiljem, et tegevuse iseloom on täielikult muutunud. Karl kummardus teda suudlema ja rebis ühe liigutusega puruks tüdruku ülemise otsa rõivad. Mantel libises tasase sahinaga maha ja mees ei suutnud pilku pöörata üsna väikestelt, kuid tihkete koonustena kerkivatelt rindadelt, mille pöidlaotsa suurused nibud kikkis seisid. Ta kummardus neid suudlema, kuid vaatas siis ringi. Jällegi ütles mingi kuues meel talle, et midagi on väga viltu, kuid endiselt ei suutnud ta määratleda, mis nimelt. Viimased kaks neist tibidest tundusid olevat ülejäänud seltskonnaga vennastunud, keegi neist seal saali keskel välja tegevat ei paistnud, aga... Jällegi hakkas ta tegutsema enne kui mõtte lõpuni mõelda jõudis – ja jällegi oli midagi valesti. Mitte otseselt see, et stsenaarium ta virtuaalisikut tema eest juhtis – see oli paljudes maailmades vähemalt õppeperioodi lahutamatu osa – kuid... miski oli kuidagi kõhedusttekitav. Igatahes oli ta tõstnud tüdruku üsna lugupidamatult õlale ja suundus vaiksemat kohta otsima. Paraku aga ei õnnestunud tal leida ühtki vaikset nurgakest, sest ruumid olid avatud, toad läksid üksteiseks sujuvalt, ilma usteta üle ja lähemal vaatluselt paistis igal pool keegi juba olevat – kes magas niisama, kes ajas viisakalt juttu, kes tegeles vastassugupoolega... Ainus vaikne koht tundus olevat vööris, kilpkonna „peas” asuv juhtimisruum. Selle esiseina moodustas suur hall tühi ekraan, pisut allpool pultidel küütlemas hunnik tulesid kui läbi sõela paistev diskoteek, muidu oli aga rohekaspunasest marmorist seinte ja tahutud tumedast puust laega ruum hämar ja tühi, kui mitte arvestada suurt mugavat diivanit. Mõlemas suunas avanesid küll külgrõdudele suured ovaalsed aknad, ent neist paistis vaid tüüne meri.

Terts käitus väga passiivselt, ta ei teinud eriti väljagi, kui Karl ta pükstest ja saabastest välja raputas ja siis oma särgi üle pea ajas. Kaugemale ta aga ei jõudnud, sest pakpoordi poolsetl rõdult kostis kädistavat õiendamist ja hetk hiljem ronisid läbi akna ruumi need kaks aknast välja visatud tibi, kes oma kukkumisest saadud muhke silitasid ja hirmsasti tahtsid pealikule Karli peale kaevata... Terts haaras oma riided ja ootamatult sai poiss aru, et nad ei kaebagi, vaid hoopis tahavad hoiatada... ja siis ronisid üle parda odadega neegrid. Pea samal sekundil ilmusid aga akendele enne saalis pidu pidanud inimesed ja hetk hiljem kees kõikjal lahingumõll.

Karl haaras vöölt püstoli ja iga kord, kui ta päästikule vajutas, virvendas õhus sinakas kiir, mis muutis heledaks sädemepahvakuks kõik, mida tabas – ründajatest jäid järele kõrbenud räbalad ja kui ta mööda lasi, jäid ka laeva pardasse jalgpallisuurused kärssavad augud. Peale lähema ümbruse puhastamist tekkis tal hetk aega ringi vaadata ja otse tema kõrval kasutasid kuus meest, välimuselt sihukesed arhetüüpsed õllesed laamendajad (tavaliselt ohutud) ründajatest lahtisaamiseks omapärast meetodit – tõstsid ühe laua enda ette ja jooksid hõisates üsna suure karja neegreid üle parda alla. Laud lendas nende järele alla merre, mõned neist kuuest hakkasid järele kukkuma, ja edasi tegeles seltskond endi üles tagasi vinnamisega.

Karl vaatas nüüd laiemalt ringi ja taipas, miks rünnak üldse toimuda sai – nende lendav elamine on liiga madalale laskunud ja ühe saare otsa kinni sõitnud. Ta kavatses just pulti minna, olles veendunud, et küllap tuleb ka juhtimisega nii pooliseenesest toime, kui korraga oli vastaseid igal pool ta ümber ja ta leidis end odadega seina külge naelutatuna. See oli väga valus, tunduvalt valusam, kui ta oodanud oleks ja palju-palju valusam, kui tema arvates närvitranslaatorid lubama peaksid. Ka Terts oli kinni võetud ja parasjagu lohistati lähemale üht neist linnulikest röövliplikadest. Ta oli paljaks kistud ja tal voolas mitmest haavast verd. Kiiresti seoti ta käed selja taha, üks kõiekeerd ümber suu, et ta karjuda ei saaks, ja ta tõmmati mingi tala külge rippuma. Sähvatus kõvera mõõgaga – ja ta lõhkiõlgatud kõhust voolasid dekile punakad auravad soolikad. Tüdruku silmad olid täis kirjeldamatut valu, kui ta seal tõmbles, puistates põranda üle vere ja ligaga.

„Nii...” venitas üks neist neegritest Karli silmitsedes. „Terts on järgmine. Päästab ainult üks – kutsu oma vanaisa appi.”

Karl tõstis käe ja kobas näo ees. Ta ei tundnud midagi ja siis haaras teda paanika. Suur kogu tema ees muigas mõnuga seda jälgides ja andis kaaslastele märku Tertsuga alustada. Karl kontsentreerus veel kord oma käele, püüdes tajuda selle iga närvi, kujutles selgelt, kuidas ta seda tõstab, ja oma näo ette toob... ja ta sõrmed kraapasid endiselt vaid õhku.

„Neetud!”

Karl suutis kuidagi haarata vöölt pistoda, kuid neeger tema ees lõi selle tal käest, haaras laisalt oda ja seda läbi peopesa lüües naelutas poisi käe seina külge. Valuhoog pani poisi võppuma, kuid ta ei saanud end enam õieti liigutada.

Miski plaksatas ja korraga oli ümberringi vaid pimedus ja tühjus.

Poiss toibus paar sekundit, siis tõstis uuesti käe ja seekord läks tal paremini, ta sõrmed tabasid kiivri siledat pinda ja leidsid kobades klambri. Ta avas selle ja kergitas kiivrit, pilutas siis silmi, viskas riistapuu kõrvale ja ajas end istuli. Tuba oli hämaralt valgustatud, kuid piisas ühest pilgust veendumaks, et seal ei ole peale tema kedagi. Karl vabastas end juhtmetest ja tõusis püsti. Vesi nirises vaibale, kui ta rätikut otsides ringi vaatas, ta ühmatas ja virutas sõrmenukkidega helendava nelinurga pihta. Midagi ei juhtunud. Poiss tõmbus pingule, hakkas end siis palju kiiremini kuivatama ja süvenes kirjadesse laual.

„Programm lõplikult katkestatud,” pomises ta. „Toitehäired. Puudub ühendus serveriga. Täielik restart... Nii et kuidas siis ikkagi...”

Ukse tagant kostus prõksumist ja kriginat. Karl võpatas, tardus. Järgnes tugev tümpsatus. Poiss vaatas ringi, haaras siis ühe käega kombinesooni ja tormas uksest arvates vastaseina juurde, pusis paar sekundit paneelidega ja virutas kerge seinasegmendi kõrvale. Sealt viis avariikoridoridesse väiksem uks, mida oleks täpsem hoopis luugiks nimetada ja mida oli tegelikult keelatud tavaolukorras kasutada. Karl haaras käepidemest ja ahmis siis õhku, sest punakad tuled sellel näitasid, et lukk, mida idee järgi vaid seestpoolt avada sai, oli lahti. Ta praotas ettevaatlikult ust, piilus sealt avanevasse koridori ja nägi kohe nii parkümmend meetrit eemalt üht kogu lähemale tormamas. Ta vupsas tagasi, vajutas nuppe käepidemel ja veendus sekundiga, et lukku ei ole võimalik uuesti sulgeda. Aega ei olnud enam millekski, ta ainult taganes ja vaatas meeletult ringi, üritades leida toast mõnd eset, mida relvana saaks kasutada. Midagi sobivat silma ei hakanud, ja siis avanesid mõlemad ukсед peaaegu korraga. Kostus tasane tümpsatus, mees tagaukse juures peatus imestunult, katsus oma rinda ja vajus põrandale pikali.

„Tuleb neid sealt veel?” küsis kogu ukse juurest.

„Mina küll ei näinud,” ohkas Karl. „Puhh, vanaisa, no oskad sa ikka õigel ajal tulla...”

„Viimasel hetkel” on täpsem määratlus.” Mees ukse juurest astus ruumi ja Karl nägi alles nüüd tema käes pikka musta püstolimoodi relva. See vaatepilt pani ta taas totraalt maigutama, mees aga astus lamaja juurde ja pööras selle ringi.

„Tunned sa teda?”

Karl neelatas nagu kala kuival, lõpuks vihastas iseenda peale, kraaksatas ja sai taas sõna suust. „See peaks Vika uus kutt olema...” piiksus ta. „Taur...”

Vanem mees noogutas aeglaselt. „Siis pole midagi imestada. Ma kontrollisin – uksi ei ole väljast avanud keegi peale sinu ja su õeraasu. Aga muidugi oli lihtsam seda joodikut ja litsi ära kasutada.”

„Sul on väga omapärane suhtumine oma lapselastesse – ei suuda ma mainimata jätta...”

„Karm, aga õiglane, tuleks vist öelda, kui mul ei oleks orgaaniliselt vastik kasutada UNO ametlikke loosungeid. Kaome siit.”

„Aga Vika? Aga ema, isa?”

„Ema pärast ära muretse, mu pisike plika on juba Tormisel. Vika saagu endaga ise hakkama, see on ainult õiglane; su paps tunneb end siin paremini ja võib minu poolest üldse kuradile käia.”

Karl nohises kuuldavalt, kuid ta ei olnud vaidlemiseks sobivas konditsioonis. Ta ajas kombinesooni selga nii kiiresti kui suutis ja järgnes kannatamatusest peaaegu kohapeal hüplevale vanaisale.

Koridor oli hämar, ja kui nad nende kodukoridorijupist suuremasse käiku pöördusid, põlesid ka seal vaid avariilambid.

„Miks siin nii pime on?”

„Albor Tholuse juures purunesid energiakaablid. Lisaks Polaarmütsile on kogu Promethei ja Tyrrhena ala elektrita.”

„Kuidas see võimalik on?”

„Neli tundi tagasi Olümposele maha sadama pidanud komeet plahvatas miskipärast kümne tuhande kilomeetri kaugusel ja üks tükk tabas Arese energiakeskust. Inimesed viga ei saanud, aga liinid purunesid.”

„Energiakaablite võrk peaks ju mitmest suunast tulema? Et kui ühega midagi juhtub...?”

„Cimmerias olevat kontaktor lülitamise momendil maha põlenud.”

„Kuule, serveritele ja sidel pidi ju garanteeritud toide olema... akud ja puha?”

„Elekter on ära juba neli tundi. Sidet see ei peaks mõjutama, seda suudetakse ikka töös hoida. Miks sa küsid?”

„Kas sina aitasid mu virtuaalist välja?”

„Ei. Mis juhtus?”

„Noh, nad... tegid ühe üsna räpase triki ja küsisid siis sinu kohta.”

„Siis aitasin mina. Vaata, ma ei usaldanud tegelikult su kinnitust, et nad ei peili sind välja ja kui ka peilivad, ei suuda su masinasse tungida. Ma panin oma arvuti jälgima sõnu nagu „vanaisa”, „Hermes”, „Henrik Mesca”, ja kui need pidid kokku sattuma tegevustega, mis inimeses suurt ebamugavust põhjustavad, lasi mu kast ennast koos kohaliku sidesõlme marsruuteriga õhku. Ent iga sekund on arvel, nii et eluga!”

Karl aga hoopis seisatas ühel hargnemisel. „Kuule, Terts võib hädas olla, me peame ta kaasa võtma.”

Henrik vandus ropult. „Kas ta oli asjasse segatud?”

„Jah. Tal hakati parasjagu kõhtu lõhki lõikama.”

„Kus ta elab?”

„Siinsamas peaks olema... vist teine koridor vasakule... Ma arvan...”

„Number?”

„512-B3-C92.”

„Sa ei ole ise käinud?”

„Ei.”

„Perse! Joostes.”

Poisil oli tegemist, et vanaisale järele jõuda. „Kuhu me õieti läheme?”

„Linnast välja. Seal on mul oma zauk.”

„Nii et asi on tõsine? Kuule... ega... ega... ega sina...?”

„Jah. Mina korraldasin komeedi kõrvalekaldumise, et Ares vooluta jääks.”

„Jah, aga...”

Vanem mees uuris juba – taas sajatades – ust, kui Karl hingeldades kohale jõudis.

„Kas su signatuur võib siin mälus olla?” küsis ta kannatamatult.

„Vaevalt. Ei ole nagu põhjust olnud,” pomises poiss. Ta vajutas rohkem südametunnistuse rahustamiseks avamispupule; loomulikult ei juhtunud midagi.

Vanem mees vandus veel rohkem, võttis siis tagant vöölt püstoli ja mühatas võsule: „Astu eemale!”

Püstol tegi tasase tümpsatus, paneelist ukse kõrval lendas aga leeke ja sädemeid. Henrik tulistas ka teise korra, siis kolmanda, seejärel võttis taskust pika noa ja surus selle mehhanismi, urgitses paar sekundit ja pani siis nii püstoli kui noa ära.

„Aita mind,” noogutas ta pojapojale, koos nihutasid nad raskelt krigiseva tahvli kõrvale.

„Terts?” vaatas Karl vannis liikumatult lebavat valget kogu. Ta vanaisa trügis temast mööda tuppa ja kummardus liguneja kohale, mühatas ja tiris siis juhtmed ja aparaadid üsna hoolimatult eemale. Ühe liigutusega avas ta ka äravoolu ja tardus siis mõneks sekundiks, tüdruku ranne pihus. Paari sekundi pärast viimane võpatas ja avas silmad.

„Mis... Oh... Ma... Kus...” Taipamatu pilk libises sihitult üle ruumi.

„Äratus. Elekter läks ära,” seletas vanamees tüdrukule rätikut ulatades. „Kuidas sa ennast tunnend?”

„Ma...” korruga ta võpatas ja oigas siis pikalt. Käsi langes kõhule ja sõrmed näperdasid seda paar sekundit, siis alles tundus ta alla vaadates uskuma jäävat, et nahk on terve.

„Mis minuga juhtus? See oli nii valus...”

„Kõik on korras, ilmselt oli aparaadis mingi rike.”

Tüdruk tõmbas ennast kägarasse, pea põlvede vahel, ent tõstis poole minuti pärast pilgu ja kortsutas kulmu. Ta teadvus paistis lõpuks päriselt tööle hakkavat, sest ta silmitses kaht tema kõrval seisvat meest arvustavalt. „Mida te õieti mu toas teete? Ja kes te olete?”

„Mina olen Karl,” seletas asjaosaline tüdrukut üsna põrutatult silmitsedes. „Ja see on mu vanaisa.”

„Karl?” Tüdruk oli vannis püsti tõusnud ja püüdis end üheaegselt rätikusse mähkida ning kuivatada.

„Karl? Hm...” Ta pilgus oli huvi ja kahtlus. „Ma... ma kujutasin sind pisut teistsugusena ette...”

„Ma sind tõtt-õelda ka...” porises poiss.

„Elekter on ära ja ma tuln Karlile järele, et teda siit minema viia,” segas Henrik vahele. „Olukord on tegelikult tõsine ja seetõttu pidasime paremaks ka sind kaasa võtta. Me peame kiirustama. Pane midagi selga – ja teel räägite.”

„Kas te lähete hetkeks välja?”

Vanem mees surus maha ohke. „Jah, loomulikult, kui see asja kiirendab. Aga tõepoolest, iga sekund on väärtuslik. Palun, *palun*, PALUN tee ruttu!”

Ta haaras Karlil varrukast ja peaaegu viskas ta välja.

„Eee...” tegi viimane, kui nad juba koridoris jalalt jalale tammusid.

„Mis on?”

„Kaua me ootame?”

„Mis siis? Kas sa tead mõnda meetodit, kuidas naisterahvast kiiremini riidesse saab? Lahti õpime me neid elu jooksul võtma ja enamasti toimib see asjaosalise agaral kaasabil... Kurat, virtuaalis tõmbavad kellele tahes putsi kõrvadeni pähe, reaalis ei saa end riidessegi pandud...”

„Meil pidi ju väga kiire olema?”

„Ise sa meid siia vedasid.”

„No ma...”

Henrik heitis talle terava pilgu. „Sa pole teda elusalt varem näinudki?”

Karl neelatas ja noogutas.

„Ja ta pole üldse selline, kui sa ette kujutasid?”

„Noh... jah...”

„Las ma arvan – näojooned niipalju on, et sa tundsid ta ära, aga ta ei ole kõhna kui antiloop ning ideaalse kujuga, ta on üsna mittemidagiütlev, treenimata, pehme ja nii edasi?”

Karl noogutas vastu tahtmist.

„Tead, enamik tüdrukuid ongi sellised. Terts on suhteliselt normaalne – ta on üsna suurt kasvu, kuid pole tegelikult üldse ülekaaluline. Ise oled sa tema silmis muide ka kaugeltki mitte sooniline sõdur vaid pigem lampjalgne pingviin. Hingelt aga on ta muide just see su armas plika, ja kui muidu ei saa, võite tulevikuski teineteist vaid virtuaalis keppida. Ja üldse... häbi peaks sul olema! Sa peaksid ju suurepäraselt teadma, et selliseid näidiseksemplare, nagu te endid virtuaalis olete teinud, Marsil ei olegi. Maal kunagi oli, ja ka seal sobis teie neetud standardiga vaid heal juhul protsent inimestest.”

„Miks tema välja ei saanud?” tegi punastav ja kõrvale vaatav Karl teist juttu.

Vanem mees mühatas. „Võib-olla sai šoki... Ei tea. Arvatavasti kaotas teadvuse, ja hea, et nii läks.”

Ei kulunud viite minutitki, kui tüdruk välja astus. Ta oli pruunikas kombinesoonis ja veidrates saabastes. Esimeseks asjaks Henrik kummardus ja katsus just neid.

„Oled sa nendega pikemat maad käinud? On need mugavad?”

Tüdruk vaatas Karlile suurte silmadega otsa, ilmselt tahtes küsida, kas vanamees on segamini läinud? Ta silmad olid taevasinised ja suured, tema näos ei olnud linnulikku kõhnust, kuid Karl avastas endalegi ootamatult, et elavana, loomuliku ja liikuvana oli see nägu meeldivamgi kui virtuaali mask.

„Meil võib olla vaja joosta,” leidis ta end seletamas.

„Noh... ma olen neid päris palju kandnud... ikka on mugavad.”

„Siis – läksime.”

*

„Nüüd!” Karl vajutas oma terminalil viimast klahvi, puristas kergendusest ja keeras luugi käepidet. Seda oodanud Henrik tõstis raske metallist ketta üles ja surus piitades olevatele kontrollindikaatoritele omad seadmed.

„Võid enda oma lahti ühendada. Võime minna!” Ta hiivas suure koti õlale ja sättis end laskuvatele redelipulkadele. „Terts tuleb minu järel, siis Karl. Fengus, sina oled viimane, pane luuk ka kinni.”

Ülejäänud kolm vaatasid, kuidas mees alla pimedusse kadus.

„Kuidas ta seal midagi näeb?” küsis Terts.

„Tal on inframuundur skafandri klaasi sees,” mühatas Karl pisut piinlikul toonil. „Hakka minema.”

Minuti pärast seisis kõik all käigus ja Terts oli saanud ise veenduda, et kui valgus kadus, lülitas skafandri visiir end automaatselt infravalgusele. Kõik neli vaatasid mõlemas suunas lõpmatusse koonduvat nii kuuemeetrise läbimõõduga torujat koridori, mille mahust suurema osa võtsid enda alla kõikvõimalikud torud ja kaablid.

„Palju sa ütlesid seda maad linnani olevat?” tundis Fergus huvi.

„Kilomeeter. Ei ole taas muidugi juhus, et see luuk nii õnnetult linna kaamerate eest kivirahnu taha jääb. Halb on vaid see, et nad võisid nullaugu välja peilida ja ma ei oska midagi teha meie jälgedega lumel.” Ta asetas maha umbes koerasuuruse seadme ja lülitas selle sisse. Aparaat traavis minema. „Läksime,” viipas mees sellele järele.

„Oli lumine jah, kuigi ainult paar sentimeetrit,” märkis Karl. „Naljakas, et ma kuulsin luugi sulgumise häält.”

Ruumi oli parasjagu nii palju, et parem oli hanereas minna, ja olid võtnud sisse sama korra, kui redelist alla ronides.

„Rõhku on siin vaid kahekümnendik atmosfääri, kuid see on piisav, et helisid edasi kanda... Tõsi küll, nõrgalt,” seletas Fergus ta selja tagant. „Räägitakse, et midagi oli kuulda ka algse sajandikatmosfäärise rõhuga. Mind huvitab aga palju rohkem see... Kuule Henrik, meil on ainult üks lüüs, nii et kui meil oleks vaja vaakumist – või Marsi atmosfäärist, mis antud juhul teeb sama välja – näiteks otse Tormisele minna – vastutuul, noh?”

„Me ei ava väravat otse Tormisele. Ohutuskaalutlustel käib kõik liiklus kahest vahejaamast läbi. Ma ei tohiks nendegi asukohta öelda, kuigi on enam-vähem avalik saladus, et esimene neist on Prokyoni viienda planeedi kaaslasel... Olgu, käime plaani veel kord mõttes läbi –

Mu robot läheb ees ja hävitab kõik kaamerad. Ta ise näeb kohalike hooldusrobotite moodi välja, nii et ehk ei taipa keegi isegi lindistusi vaadates, miks teatud kohtadest enam kujutist ei ole. Kaheteistkümne minutiga peaksime jõudma nende kontori alla. Seal avame liftišahti luugi ja läheme üles nende korrusele. Seni on ainuke risk see, et nad taipavad süsteemselt jälgida ja saavad pimedate kaamerate ja lifti blokeerumise häire järgi aru, kustpoolt me tuleme.

Edasi läheb kiireks. Lõikame augu nende sektorisse. Sein on kaks meetrit ja selles on tõenäoliselt kontrollvõrk, nii et kuigi me paigaldame ajutise lüüsi, et rõhuga ruumidesse üldse sisse saada, hakkab sellest hetkest kell käima. Kui kõik on õige, peaksime nad leidma kümne sekundiga. Võimalikult kiiresti tuleb neile skafandrid selga saada, sest loomulikult gaasitan ma kõik ära ja lisaks võib tekkida alarõhk. See jääb teie kolme ülesandeks, mina panen sinna igasuguseid hävitusseadmeid üles ja tegelen üldse kaitsega...”

„Kogu lugupidamise juures, ja kuigi ma ei taha seda vaidlust uuesti alustada – ma saan ehk aru, miks on meil kaasas Karl – ta on arvutispets. Aga see kasutu tüdruk...”

„Sa kuivanud kont oled hulga kasutum, kui asi teravaks läheb!”

„Rahu-rahu, meil on minna vaja,” püüdis Karl edasi minema nügida tüdrukut, kes nägi välja nii, et tahaks Fergusse kallale minna.

„Ära ole kitsarinnaline.” Ees oma koorma all sammuv Henrik ei olnud pöördunud, kuid ta hääles oli naeru. „Esiteks tahab ta hirmsasti tulla. Ma seletasin talle, et see on reaalselt, ‘escape’i ei ole, surm on tõeline, nii et ta teab, millega riskib. Teiseks tuldi neile virtuaalselt kallale ja ma sain ka muid teateid, mis panevad mu kahtlustama infoleket – mis antud juhul on eufemism „reetmise” kohta – ja ütlevad, et meil ollakse lähemal, kui see mulle meeldib. Ma ei saa kedagi usaldada, teda aga küll.

Kui käsitsivõitluseks läheb, olete te kõik ühtviisi kasutud. Kui aga on vaja kedagi kanda, siis niikaua kui oleme Marsi raskusväljas või väiksemas, suudab see tüdruk vähemalt ühe neist õlale võtta.

Niisiis – niipea, kui oleme nad riidesse saanud, paneb Fengus üles oma kantava värava. Lootus, et see toimib, on muidugi minimaalne, sest seal peaksid kõik seinad olema täis neid magnetmürakiirgureid, mis muudavad singulaarsuse ebastabiilseks. Need ei tööta muidugi kogu aeg, sest muidu sealsed elanikud helendaksid pimedas, aga nad avastavad värava millisekundi jooksul. Üritame leida ja purustada veektoru...”

„Et tekitada varjestust,” ohkas Fengus. „Niipalju sul seda plaani ongi või?”

„Oot, rääkige nüüd mulle ka,” segas Karl vahele. „Et välistada igasuguse keelatud kauba, esmajoones pommide linnasattumine, on väravaterminalid natuke kaugemale viidud ja linnad on täis segajaid – seda ma tean. Tean, et Herneid peilitakse ka välja, aga segajad vist Hernest ennast ei kahjusta? Kui zauk katkeb, võib hulle asju juhtuda – pool ühel ja pool teisel pool – seda ma tean ka. Kas kuidagi ei saaks zauku tugevdada? Suurema vooluga?”

„Voolu seal ju otseselt ei ole, see on ainult toiteks,” seletas Fengus sõnu otsides. „Et nad näiteks Maal üldse töötaksid, peab seal üsna jurakas varjestus olema. Staatilist välja saab arvestada, segajad aga kiirgavad just müra. Vaata, singulaarsus ise on ju kümme astmes miinus kolmkümmend viis meetrit. Hernes seal ümber on miniatuurne aatomireaktor ja Herneid otsitaksegi kui minireaktoreid; elementaarsingulaarsus on avastamatu ja seal reaktori südamikus üsna hästi kaitstud... või täpsemalt on kõik kohad meie ümber täis tekkivaid ja kaduvaid singulaarsusi, aga see on juba liiga teoreetiline... Kontuuri, mis juba olemasoleva singulaarsuse paari meetri peale lahti venitab, suudaksid sinagi kokku panna. Häirib lahtivenitatud väravat just väljade muutus. Gravitatsioonivälja puhul tähendab see, et su kiirendus ei tohi muutuda (kiirendust ennast saab arvesse võtta), elektromagnetkiirguse korral tähendab see varjestust. Hea varjestus on voolu juhtivad metallid, aga ka vesi ajab asja ära, kui seda on ümberringi ja endal õnnestub tugev ringelektrivool tekitada – muudatused on siis suhteliselt väiksemad...”

„Jätaks nüüd selle arusaamatu tehniitsistliku jura ja seletaks mullegi, mis me tegema hakkame?” lõikas Terts vahele.

Fengus vaikis solvunult ja oli taas aru saada aru saada, et Henrik irvitab omaette.

„Igatahes selline ongi meie plaan,” ütles ta lõpuks, ja siis ei olnud ta toonis enam kübetki naeru. „Ares on praeguseks olnud juba ligi kümme tundi häireseisundis. Te kõik teate, mis ma nende ärevushoidmiseks teha lasin, kuid kõik teised teavad, et ma peaksin ründama umbes tund enne kriitilist aega. Seega ründame neli tundi varem, mis aga teiselt poolt tähendab, et meid ei aita keegi. Tormame sisse. Kui otsitava üheksa kohe leiame, hakkab Fengus väravatega nõiduma, Terts tegeleb vabastatute lohutamisega ja mina tulistan kõiki, kes lähenevad. Kui me omasid kohe ei leia, sõltub praktiliselt kõik Karlilt, kes igas olukorras peaks proovima terminaliga töötada ja nende süsteemist meile vajalikku infot kätte saada. Igatahes tormame ringi, kuni vangid leiame, meid maha kõmmutatakse või meil kõrini saab. Kui vangid vabastatud ja Fengus väravat tööle ei saa, tormame samuti ringi – andes Fengusele aega iga natukese maa tagant proovida – kuni värav tööle hakkab, meid maha kõmmutatakse või me juhuslikult niisama putket saame.”

Nad seisatasid käikude hargnemiskohal ja nägid enne ettepoole läinud mehhanismi mingi kaablikapi juures kükitamas.

„Oleme kohal. Siit üles.”

Ilmselt andis Henrik oma robotile kuidagi märku, sest viimane lõikas paar kaablit läbi ja kadus siis šahti. Kusagil üleval tekkis vilkuv punane valgus.

„Kähku nüüd!”

Marsi väiksemas gravitatsioonis sibasid nad nagu ämblikud mööda redelit üles, heites kahtlustavaid pilke kõrgemal peakohal rippuvale kabiinile.

„Siin.”

Henrik oli korruseid lugenud, nüüd surus ta kangi üsna hoolimatult uste vahele ja hetk hiljem seisis nad järgmisest tolmuses õhuta koridoris. Mõlemad vanemad mehed viskasid oma pambud maha ja harutasid lahti, Karl otsis oma terminali välja ja süvenes klaviatuuri. Henrik kinnitas umbes meetrise läbimõõduga ratta seinale, Fengus aga viskas neist kõigist palju laiemas kaares kile üle, nii et Terts ülesandeks jäi seda töötava Karli pea kohal üleval hoida. Ratas seinal hakkas sädemeid pilduma ja selle keskelt langes rabinal põrandale seina killustatud kivi. Fengus oli avanud ka ballooni, nii et kile nende ümber tõusis lehvides, sellal kui mees ikka veel servade seina vastu surumisega mässas; paks serv jäi muide küll väga kergesti õhukindlalt kinni. Auk seinas oli juba üle meetri sügav ja nende jalgade ümber tantsis sealt väljapaisatav kruus, kui Karl pea tõstis ja kuulutas:

„Üldhäire. Nüüd nad teavad.”

Teha polnud muud, kui vaadata, kuidas auk nii viis sentimeetrit sekundis sügavamaks läks.

„Sa oleksid võinud mulle ka püstoli anda,” mühatas Fengus enda kõrval seisvale Henrikule.

„Nüüd tuled sa selle peale!” oigas see. „Oled sa kindel, et sa sellega meile teistele ohtlikuks ei muutu?”

„Virtuaalis olen ma küll ja küll lasknud.”

„Aga mitte inimese pihta. Ja mitu korda ma pean kordama, et siin ei ole ‘escape’i. Surm on surm. Säh võta.” Ta tiris tagant vöö vahelt püstoli ja ulatas selle professorile.

„Kuidas seda kasutada?”

„Püha harimatus... Vabandust, aga sa pidid end umbes samamoodi tundma, kui ma nullruumist rääkisin... See on projektiilrelv, tulistab kuulidega. Sa oled ju vanades filmides selliseid näinud?”

„Filmides on neid igasuguseid,” mühatas professor. „Tuleb päästikule vajutada? Kaitse on? Mitu laengut on?”

„Laenguid on 120. Need on robotivastased, aga võtavad ka elusorganisme päris hästi. Kaitse on siin.”

„See on palju väiksem kui sinu oma?”

„Relvastuse võidujooks...” suutis Henrik parasjagu pobiseda, kui sein langes ja läbi käigu sööstis hatune tolmupahvak. Henrik ei kaotanud aega, ta hüppas pea ees tekkinud käigust läbi, oli näha, kuidas ta relvatoru korruga kõigisse suundadesse üritas vaadata.

„Tulge. Tühi.”

Kõigepealt roomas Terts kohmakalt läbi, siis loopis Fengus pakid järele ja siis tulid mehed. Teisel pool oli pime ja väga räpane ruum – sellised kipuvad jääma korralike ruumide vahele ja taha, kui õhukindlate seintega õõnsusesse elamine projekteeritakse, ja paremal juhul kasutatakse neid laoruumidena, halvemal on need üldse suletud ja unustatud.

„Sinna,” osutas Karl.

Kusagil seina taga nende läheduses kostsid jooksusammud ja hüüded. Henrik kinnitas mingi toru seinale ja kui ta teisele järele kiirustas, kargatas nende taga summutatud plahvatus.

„Siit peaksime otse minema...” porises Karl üht seina silmitsedes.

„Siis läheme.” Henrik võõpas seinale ringi, mis ei paistnud paksem kui markerijalg, ent osutus

piisavalt tugevaks lõhkeaineks, et ringi sisu minema lennutada. Järgmine koridor oli nähtavasti juba asustatum osa, sest kaugemal tuigerdas paar plahvatusest uimastatud kogu.

„Paremale...”

Henrik viskas mõlemasse suunda gaasigranaadid.

„Vasakule... Siin otse.”

Paar lasku relvast ja üks paiskus lahti. Nad jõudsid suurde saali, mille põrandas olid umbes kolm korda kolme meetrised ruudukujulised augud. Henrik tulistas kuhugi üles, seal lendas sädemeid ja keegi karjatas.

„Otsige!”

Fengus võttis ühe serva, Terts teise, nad vaatasid igasse kümnekonna meetri sügavusse auku.

„Tühi!”

„Siin ka!”

„Türademaa! Karl?”

Henrik ei oodanud vastust ära, ta kiirustas kõigepealt tagasi ja paigaldas midagi koridori, siis tormas mööda seinäääri. „Fengus, proovi seni väravat!”

Ta seljalt kostis vuhinat ja järgmiseks oli ta üleval rõdul, mille suunas ta enne tulistanud oli.

„Noh?” Ta oli all tagasi ja vaatas seda küsides üheaegselt nii Fenguse kui Karli poole.

Viimane ei vaevunud vastama, professor aga oli saanud püsti kohmaka loperguse ratta ja pomises:

„Proovime.”

Kostis tugev prahvatus, õhus välgatas metall ja ühest seinast lendas tükke. Kui inimsilm reageerida jõudis, avastasid nad ligi meetrise silindri, mis ninapidi seina oli tunginud.

„Mis see veel on?” tahtis Fengus teada.

„Igaks juhuks...” lausus Henrik. „Nii et värav tekkis?”

„Kahekümneks millisekundiks... Las ma arvan – sul oli teises otsas automaatika ootel, et niipea kui värav avaneb, lendab rakett meie poolele?”

Henrik noogutas.

„Nii et missioon on halvemal juhul täidetud ka siis, kui see üheksas maha lüüa ja selleks oli kasvõi silmapilguks vaja avada värav, et üks korralik vesinikupomm Aresesse tuua? Sellepärast ei kasutanud sa oma nullruumispetsi?”

„Mõtlen nüüd hetkeks – ma olen ise siin, mu lapselaps on siin ja kõik muud Arese inimesed. Jah, pomm on viimane võimalus, aga põhiliselt on see kauplemiseks. Sind oli mul vaja esiteks sellepärast, et sa oled tõepoolest neist parem ja sul on tehnikat – näiteks see kantav värav – mida meil ei ole, teiseks teavad kõik mu nullruumispetsid, kus Tormine Rand asub. Mind ei tohi nad elusalt saada. Võta mu Hernekott! Õige on ette lükatud. See on garantiiks, et mina tulen viimasena... kui see sind lohutab.”

„Olgu, Karl arvatavasti teadis, aga see tüdruk...”

„Sa känd võiksid oma lõuad kinni hoida ja teha mida kästakse! Ma ei vaja su eestkostet!”

„Tüütu prääksuv tirts! Seekord polnud juttu üldse sinust,” lõi professor kõrvale vaatamata käega.

„Henrik, ma rääkisin küllalt ausalt, milleks ma nõustusin, ja minu tingimus on, et Cathlen pääseb. Sul on oma missioon, mul oma. Kui teda ei õnnestu päästa, jääme me kõik siia.”

Mehed vahtisid viis sekundit tõtt ja see oli Henrik, kes pilgu ära pööras, et vilksamisi poisi ja tüdruku poole pilku heita. Ukse tagant kostis tugev plahvatus, ruumi lendas tolmu ja sodi. Kohe mürises teine plahvatus üleval rõdul ja ruum oli täis lendavat klaasipuru.

Karl polnud hetkekski tööd katkestanud, nüüd tõstis ta pea. „Ma vist tean, kus nad on.” Ta näitas ruumide kaarti oma monitori ekraanil. „Ma loodan, et nad ei ole julgenud meie inimesi vanglast välja viia. Siin vangla all on veel teine, ainult õige pisut väiksem. Ja sinna pääseb ainult siitsamast kõrvalt tolle vertikaalse käigu kaudu...”

Henrik viskas oma puurimiseadme ühe kongi põhja, viipas kaaslastele ja hüppas alla. Teised kasutasid kõie abi ja selleks ajaks, kui kõik all olid, oli ka auk põrandas valmis. Jälle sukeldus Henrik ise esimesena, pidurdas allpool, ilmselt teise ruumi keskel hõljudes ja andis umbes kümme sekundit marutuld.

„Tulge.”

Selleks ajaks, kui teised alla jõudsid, oli ta omad aparaadid juba ruumi lahti lasknud ja esimese hingetu kogu kongist üles vinnanud.

„Aita talle skafander selga!” käratas ta peatumata Tertsile, osutades ühele kaasasolnud pampudest. „Ta peaks toibuma, kui õhku saab.” Juba sukeldus ta teise kongi ja vinnas üles järgmise kogu. Ta vinnas üles ka kolmanda ning sobras kuhjas skafandrit otsides, kavatsedes sellele ise ürbi selga ajada. Fengus oli hakanud värvavat üles panema ja Karl nõidus arvutiga, nad vaatasid üles alles Tertsu kiljatuse peale: „Mis asi see on?”

„Delfiin,” mühatas Henrik elukale skafandrit ümber toppides. Too oli umbes poolteist meetrit pikk, tumeda nahaga ja üldiselt üsna delfiini moodi, niipalju kui teised selle rabelemise keskelt fikseerida suutsid. Pambust väljaotsitud skafander sobis talle suurepäraselt, olles ilmselt spetsiaalselt sedaliiki olevustele tehtud.

„Kas sa pead selle ka kaasa võtma?”

Henrik vaatas kiiresti oma kaaslaste poole, kes teda ja skafandrisse topitavat kogu huviga silmitsesid. „Ta on üks neist üheksast ja sugugi mitte tavaline delfiin. Pärast seletan. Terts, muide sinu ülesandeks jääb teda kanda, kuna tal on arusaadavalt käimisega raskusi.”

„Nad leidsid pommi ja soovivad rääkida,” teadustas Karl.

„Lülitage segajad välja ja me läheme minema. Pomm ei lõhke.”

Karl klõbistas klaviatuuril ja vaatas siis Fenguse poole. Viimane raputas pead. „Segajad on peal. Ma ei saa singulaarsus stabiilseks kauemaks kui mõnesajaks millisekundiks.”

Henrik kirjutas midagi kiiresti oma randmel, sekundi hiljem mürises miski üleval.

„Kurat, pomm on seina sees kinni. Meil on ainult mõned minutid, kuni nad selle kahjutuks teevad – viskavad oma zaugu peale ja saadavad ta orbiidile; ja selle poole sekundi jooksul, kui nad segajad välja peavad lülitama, ei jõua me minema ka. Fengus?”

„Siin seintes on küll palju terast, kuid segajaid on rohkem kui piisavalt ja nad paigaldavad täiendavaid juurde ka. Kui õnnestuks meid vee alla saada...”

„Karl?”

„Läheduses ei ole (need peldiktorud ei tule arvesse, sealt ei saa me piisavalt kätte). Lähim koht on –” ta osutas ekraanile. Henrik vangutas pead.

„Nad kogunevad ja ootavad rünnakuga ainult pommi kahjutukstegemiseni. Siit ruumist me enam välja ei saa.” Ta vandus. „Fengus, Hernes number neli, ja hoia kõrvale!”

Professor lülitas kiiresti midagi ümber ja korraga paiskus ta raamist ruumi vett. See ei volanud

ühtlaselt, vaid umbes nagu torudest, millel õhku sees. Hetkedel, kui vesi voolas, tuli seda tegelikult tohutu rõhu all, nii et nad kõik olid silmapilk märjad seintelt põrkuvatest jugadest.

„Kust see tuleb...” päris vapustatud ja lõbustatud Fengus.

„Vaata see tuleb küll otse Tormiselt,” pomises Henrik. „Aidake ringkaableid ühendada... ja me peame viimastele kiiresti skafandrid selga saama!”

Karl asus Fengusele appi ja ta ise tormas teadvusetuid vange välja tirima, seda enam, et augud täitusid ju veega esimesena. Järgnevad sekundid olid tormamise ja veekeerise segane trall, kuni Terts poolküsivalt kuulutas:

„Üheksa?”

Henrik ainult noogutas lühidalt. „Seo nad kõiega kokku! Fengus, kuidas sul on?”

„Kohe!”

„Vali siis viies Hernes! Mul ei ole enam pommi, nad ründavad kohe!”

Vett oli ruumis juba poolteist meetri ja Fengus vedas vooluga võideldes viimaseid kaableid kokku.

„Lülitus! Hoiab... oiipperse!!!”

Seda viimast ütles ta selle peale, et neid kõiki tõmmati tugevasti tekkinud värava suunas, nii et vaatamata kaasnevatele assotsiatsioonidele on kõige kohasem võrdlus tualetipoti keerisega...

Järgmisel hetkel leidsid nad end kaalutuses, nende ümber hajus laiali jäätuv vesi. Silmad ei seletanud esimesel hetkel midagi peale musta tühjuse ja kui nad adapteerusid, hakkasid igas suunas silma vaid kauged tähed. Fengus hoidis kramplikult oma instrumente ja püüdis alla suruda lõputu kukkumise tunnet.

„Kas me oleme läbi?” küsis ta üsna hädise häälega.

„Mina olen... Terts?” Karli hääle ei kõlanud samuti eriti vapralt.

„Olen siin... Nööriots on pihus...”

„Tundub, et kõik on läbi. Võid värava välja lülitada.” Henriku hääles oli nii palju lõbusat kergendust, et see muutis teisedki rahulikumaks. Ta tundus teadvat, mida ta teeb, ja Fengus meenutas kadedusega, et tüübil oli ju mingisugune lendamiseade, mis talle siin kindlasti suurepäraselt ära kulub. Igatahes sattus talle pihku mingi kõieots ja ta lasi end tänulikult vedada. Ta aparaadid näitasid, et kusagil sealsamas on singulaarsus... ja siis kukkus ta raskelt põrandale. Ta vaatas metalli enda all ja proovis end püsti ajada. See õnnestus korraldaks, kuid järgmiseks pidas ta paremaks uuesti maha istuda, sest gravitatsioon oli tema jaoks kolmekordne.

Nad olid umbes viiekümnemeetrise läbimõõduga poolkerakujulise kupli all. Ringikujulise põranda ühe veerandiku asemel virvendas vesi ja seinte ääres oli kümnekond üsna tavalise väljanägemisega väravaaami.

Nad kõik olid seal. See tähendab nii nemad neli, kui ka üheksa liikumatut kogu. Terts ja Karl istusid ühe samba jalamil ja vaatasid üsna mõttelagedate nägudega ringi, Henrik aga oli juba püsti ja kontrollis lamavaid kogusid.

Vesi solises ja platvormile hüppas kaks delfiini. Neil ei olnud skafandrit, kuid keha ümber olid silmivaevavat purpurset tooni küütlevad rakmemoodi ribad. Nad tõusid sujuvalt õhku ja jõudsid ühe graatsilise hüppega tolle endamoodi kogu juurde.

„Kuidas temaga on?” küsis üks Henriku poole pöördudes.

Viimane tõstis käed silmadele ja oigas. „Kuulge, me ju leppisime kokku... Katsuge ka inimestest aru saada... Ma oleks ta lähema minuti jooksul teie juurde toimetanud. Need teised on siin esimest

korda... nüüd tuleb mul seletamist.”

„Vabandust, seda me ei teadnud, aga sa ju mõistad... Ja me oleme sulle väga tänulikud. Ja niikuinii sa ju räägid neile kõik?” Nende loivad töötasid tegelikult kui käed, kui nad oma kaaslaste skafandrist vabastasid.

„Kuidas temaga on?” küsis Henrik alistunult.

„Täna küsimast, ta toibub,” pöördus teine mehe poole. „Põhiliselt on ta su gaasist uimastatud. Loomulikult oli see vajalik, see ei ole etteheide. Veelkord meie siiramad ja sügavamad tänud ja on parem, kui me ta nüüd enda juurde viime.”

Veest ilmus paarimeetrine silinder, see avanes, seesolev vesi paindus haaratsiks, mis teadvusetu delfiini sisse tõstis, teised kaks järgnesid ja asjandus kadus plärtsatusega.

„Nii...” venitas Karl.

Henrik ohkas. Ohkas veel kord, enne kui vastu tahtmist suu lahti tegi. „Nad elavad siin, Tormide Ranna meres. See ei ole nende planeet, nii et nad lausa palusid meil mandreid asustama tulla.”

Kümme sekundit valitses vaikus.

„Kas ma sain õieti aru,” venitas Fergus. „Tormise Ranna meredes elab delfiinikujuline intelligentne rass, kes samuti reisib tähtede vahel?”

„Nojah...” Henrik ohkas jälle. „Ma... ma oleksin eelistanud... või kuidas seda öelda... valikuid ei oleks sul tulnud teha ehk nii kähku... Olgu, läks trumm, mingi ka pulgad,” lõpetas ta selle teistele suhteliselt arusaamatu kõnekäänuga ja ajas end püsti.

„Kakskümmend aastat tagasi ei leidnud ma mitte Tormide Randa. Ma leidsin midagi palju suuremat, kujutlusvõimet rabavalt hämmastavamat. Ma leidsin võõra tähelaeva, täis pisikesi kristallhaavleid. Ma sain esimese minutiga aru, mis need olla võivad ja kümnendal minutil ma juba katsetasin neid. Muidugi olid need singulaarsused... Aa, siin nad ongi!”

Üks värav avanes ja ruumi astus kuus hiidämblikku meenutavat olevust. Henrik noogutas neile ja osutas kaheksale maas lamavale kogule, kellest mõned olid tasapisi liigutama hakanud. Ämblikega koos oli ruumi tulnud ka kaheksa hõljuvat kandraami, nüüd asetati lamajad nendele ja ämblike juhtimisel siirdus kavalkaad zaugu poole tagasi.

„Pea, sa lubasid Cathleni mulle!” leidis Fergus end hüüdmas.

„Ah jaa, õigus,” noogutas Henrik väsinult. Ta osutas ühele hõljuvale kandraamile, ämblikud lasid selle lahti, see laskus aegamööda maha ja jäi sinna, sellal kui kogu ülejäänud seltskond kadus.

„Mis nad nendega teevad?” küsis Terts neile vapustatult järgi vaadates.

„Ei midagi erilist. Vaadake, reeglid on – muide inimeste kehtestatud reeglid – et kõigest siin toimuvast ei tohi sõna Päikesesüsteemi tagasi minna. Nemad eksisid selle vastu, jäid vahele ja nüüd kaotatakse nad ära. Neil ämblikel on kõige laiem väravate võrk. Oo, nad hoolitsevad inimeste eest hästi, nad võivad jääda kokku või astuda oma saatusele vastu üksikhaaval, nad võivad valida elu inimestest eristamatu ühiskonna keskel või täiesti võõras keskkonnas. Aga kuna nad viiakse siit paarkümmend galaktikat eemale, siis vaevalt nad kunagi siia tagasi satuvad – Universum on selleks liiga suur.”

„Aga miks mina?” küsis Fergus tuseselt. „Nad peaksid ju nullruumiga palju kaugemal olema?”

„Esiteks pole sellega palju edasi minna, teiseks... Vaata, see delfiinipaar on mu sõbrad. Nende poeg tegi lolluse ja ma lubasin asja vaikselt ära lahendada... Lähme.”

Nad ajasid end püsti ja Henrik pani ka platvormi Cathleniga kerkima. Teisel pool zauku ajas Henrik kohe skafandri maha ja kui teised ta eeskujul järgisid, võttis neid vastu soe ja niiske, tundmatute

taimede aroomidest küllastunud õhk. Henrik juhtis nad ühest väiksemast ruumist teise tohtu suurde, nad leidsid end mingisugusel rõdul, peremees viipas toolidele ja ilmselt tema korralduse peale tulid inimeste juurde üsna tavalise väljanägemisega robotid, millede pakutav menüügi sarnanes suuremas osas Marsi restoranide omale. Oli pime, tulederead vonklesid kaugustesse, kuupaiste pani mere kilgendama ja Marsi inimestel kulus minuteid taipamaks, et see on päris, et nad on tõepoolest planeedi avatud pinnal soojas troopikaöös. Muide, see ei saanud Tormide Rand olla, sest zauku läbides olid nad palju kergemaks läinud...

Henrik vabastas ka Cathleni skafandrist, viimane oli väga uimane, kuid tuli tasapisi üha rohkem teadvusele, ta köhis, vaatas ringi ja jäi siis meest üsna lõvi ees seisva talle pilguga vaatama.

„Ära täna mind,“ porises viimane ja osutas Fengusele. „Ta küsis su endale.“ Mees tõstis käe, enne kui keegi midagi öelda jõudis.

„Vaadake, esimene asi, mille võõrad rassid mulle selgeks tegid, mida sa, Cathlen suurepäraselt teadma peaksid, ja mida teie kolm nüüd kuulete, on nende väga pikkadest kogemustest tulenev teadmine, et tsivilisatsioonide kohtumise kultuurišokk on üheksal juhul kümnest hävitav. Et primitiivsed rahvad võivad Universumist teadlikuks saades end sõna otseses mõttes tükkideks rebida. Et ka veel praegu on tõenäosusega vähemasti kaks kolmandikku oht, et kõige halvemal juhul jääb inimkonnast järgi vaid Tormise Ranna koloonia. Teil on aega uurida, kuidas täpselt näeb välja inimese universumiga vähehaaval harjutamise kokkulepe... See on pikk lugu.“

„Kuidas on võimalik, et Maa valitsus sellest ei tea?“ küsis Fengus mornilt.

Henrik rüüpas klaasist, mille robot talle toonud oli. „Teavad. Ja sa võid ette kujutada, kui solvunud nad on, et neid mängu ei võeta... See kuradi kalapoeg... noored! Igatahes... vaadake, praegune olukord on kohutavalt ebastabiilne ja vajab seega väga suurte õigustega korrektorit. See olen mina.“ Ta tühjendas klaasi ja pöördus oma pojapoja ja Tertsu poole. „Teie kaks olete vabad, välja arvatud Päikesesüsteemi tagasi minek, Cathleni soovust tahaksin ma siiski nii vähemalt saja miljoni valgusaasta taha saata... aga seda arutame hiljem. Seni... Teate... Karl ja Tertsu paremale, Fengus ja Cathlen vasakule – soovitan proovida, kuidas teil reaalis koosmagamine välja tuleb...“ Ootamatul hüppas ta homeerilist naeru lagistades üle rõduääre ja neli talle juhmilt järele vaatavat kogu nägid teda üle kuuvalguses sädeleva mere meeletu kiirusega eemale tuhisemas.